

Jó Pajtás

2. Szűcs Imre versmondó verseny

A Jó Pajtás 42. nyelvművelő versenye

Törzsudvarnok, 2012. november 10.

November 10-én szerveztük meg Udvarnokon, Szűcs Imre költő, újságíró, műfordító szülőfalujában a vajdasági általános iskolások versmondó versenyét. A költőről elnevezett rendezvényre az idén több tanuló nevezett be, mint tavaly, összesen hetvenen léptek fel a színházterem dobogóján. A Vajdaság tizenkilenc településéről érkező versmondókat, tanárokat és szülőket Pál Károly ötletgazda, a bácsfeketehegyi Feketics Művelődési Egyesület elnöke és a szervezőbizottság tagja üdvözölte, bemutatta a zsűri tagjait, név szerint Molnár Krekity Olgát, a Vajdasági Magyar Versmondó Egyesület (VMVE) alapító elnökét, Radnóti-díjas versfelkészítő tanárt Kishegyesről, Farkas Hajnalka Ratkó József-díjas versmondót, a VMVE titkárát Bácsfeketehegyről, valamint Molnár Róbert újvidéki színművészt. A versenyt Lázár Jenő, Begaszentgyörgy alpolgármestere nyitotta meg. Az idei szavalóverseny fellépői Bogdán József Bíborbogár című könyvéből válogathattak. Négy korcsoport versmondását osztályozta a bizottság.

Az első és második osztályosok csoportjában az oroszlamosi Szilágyi Norbert volt a legjobb, a harmadikosok és negyedikesek közül a muzslyai Asztalos Anasztázia tündökölt, az ötödikesek és a hatodikosok legjobbja a tamásfalvi Raffa Viktor volt, a hetedik és nyolcadikos tanulók első helyezette pedig a sza-

Versmondók Udvarnokon

Megtartottuk a Szűcs Imre költőről, lapunk egykori irodalmi szerkesztőjéről elnevezett 2. versmondó versenyünket, amely egyben a Jó Pajtás 42. nyelvművelő versenye volt.

Megérkezett a Jó Pajtás – az sem baj, ha nem a legújabb, csak tele legyen érdekes olvasmánnyal!

badkai Tóth Johanna. A zsűri minden csoport három legjobb szavalóját díjazta, és voltak különdíjak is. A hetedik és nyolcadikos osztályosok csoportjának első három helyezette, Tóth Johanna, valamint Bernát Denisz Adáról és Dániel Valentin Óbecséről megmérettethetik magukat Budapesten, a Regösök húrja gáláján, amelyet december 1-jén rendeznek meg a Fővárosi Művelődési Házban.

A zsűrizés szünetében a gyerekekhez szólt Bogdán József költő, tordai plébános, Bordás Győző könyvszerkesztő pedig bemutatta a Hihetetlen mesék könyve című meséskönyvet, amely a Jó Pajtás által meghirdetett mesepályázat alkotásainak válogatott gyűjteménye.

A közönséget a műsor szünetében a helybeli és a lukácsfalvi művelődési egyesület tagjai szórakoztatták dallal és ostorcsattogató bemutatóval.

A verseny fő szervezője a Jó Pajtás gyermekhetilap, amelyet Lennert Géza felelős szerkesztő képviselt. A rendezvény támogatói voltak a Magyar Szó Kft., a Fórum Könyvkiadó Intézet, a begaszentgyörgyi önkormányzat, a Vojvodinašume közvállalat, a szabadkai Masterplast yu Kft., valamint magánszemélyek.

A szervezőbizottság nevében Pál Károly bejelentette, hogy a harmadik Szűcs Imre Gyermeversmondó Verseny 2013. november 9-én lesz, szintén Udvarnokon. A fellépők a vajdasági magyar költők gyermekverseit fogják szavalni a Fórum Könyvkiadó Intézet gondozásában jövőre (várhatóan) megjelenő gyermevers-antológiából.

**Szöveg: Németh Zoltán
Fotó: Dávid Csilla**

A bírálóbizottság: Molnár Krekity Olga és Farkas Hajnalka versmondási szakemberek, valamint Molnár Róbert színművész szigorúan mérlegett

Bogdán József, a Bíborbogár szerzője átszellemülten figyeli a versmondók előadását

A díjazottak teljes listája

I. csoport

1. Szilágyi Norbert (Oroszlamos, J. J. Zmaj iskola, 2. osztály; felkészítette: Molnár Rózsa)
2. Csolakov Mika (Törökkanizsa, J. J. Zmaj iskola, 2. osztály, felkészítette: Momić Éva)
3. Major Ferenc (Zentagunaras, Október 18. iskola, 2. osztály, felkészítette: Triznya Lídia)
Küldöndj
Tokodi Denisz (Törökkanizsa, J. J. Zmaj iskola, 2. osztály, felkészítette: Momić Éva)

Masa Dávid (Szabadka, J. J. Zmaj iskola, 1. osztály, felkészítette: Gellér Erika)

II. csoport

1. Asztalos Anasztázia (Muzslya, Szervó Mihály iskola, 3. osztály, felkészítette Vidracs Krisztina)
2. Oláh Bálint (Torda, Ady Endre iskola, 3. osztály, felkészítette: Csonti Ildikó)
3. Molnár Anna (Bácsfeketehegy, Feketics ME Podolszki-versmondó kör, felkészítette: Barta Júlia)
Küldöndj
Szemendri Tamás (Óbecse, Petőfi Sándor iskola, 3. osztály, felkészítette: Turzai Valéria)

III. csoport

1. Raffa Viktor (Tamásfalva, Széchenyi István ME, 5. osztály)
2. Darazsac Dániel (Szabadka, J. J. Zmaj iskola, 6. osztály, felkészítette: Smit Surányi Mária)
3. Gúth Emília (Udvarnok, UMOK, 5. osztály)
Küldöndj
Kiskomáromi Zsombor (Óbecse, Petőfi Sándor iskola, 6. osztály, felkészítette: Benák Erzsébet)

IV. csoport

1. Tóth Johanna (Szabadka, J. J. Zmaj iskola, 7. osztály, felkészítette: Smit Surányi Mária)

2. Bernát Denisz (Ada, Cseh Károly iskola, 7. osztály, felkészítette: Raffai Klára)
3. Dániel Valentina (Óbecse, Petőfi Sándor iskola, 8. osztály, felkészítette: Benák Erzsébet)
Küldöndj
Kiss Karina (Óbecse, Samu Mihály iskola, 7. osztály, felkészítette: Józsa Zsuzsanna)
A szerkesztőség különdíjjal jutalmazza az egyetlen szerémségi résztvevőt, Koroknai Hunort Maradékról (Szerémségben sajnos már sehol sincs magyar tannyelvű iskola), valamint a tömegesen részt vevő, ám (ezúttal) hivatalos díj nélkül maradt temerini csapat felkészítő tanárait!

A z óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör külföldön is ismert, és szép eredményeket elért modern- és társastáncgyűjtése huszadik évfordulóját ünnepelte október 20-án a kultúrkör színháztermében. A zsúfolásig megtelt teremben fergeteges táncot nézhetett végig a közönség este hat órától fél kilencig. Gyönyörködhetett a szép táncokban, nem utolsósorban az izlises ruhákban. Közben sok mindent megtudhatott a táncosokról, többek között, hogy Ricz Róbert, a kultúrkör elnöke, s Tóth Kása Piroška a Szivárvány festőcsoport vezetője volt a modern táncsoport megálmodója. Kivetítón emlékeztek az elmúlt évek sikereire. Bejárták fél Európát, s a versenyeken mindig szép eredményeket értek el.

Nagy Klára műsorvezető harminc kultúrkörös táncsoportot szereplését jelentett be. A kicsik, a jövő nagy táncosai után föllépetek a mostani „nagyok”, majd az egykori táncosok is újra bemutatkoztak.

Bejártuk fél Európát

Húszéves az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör modern táncsoportja

Hogy miért szeretnek táncolni, elmesélik a Petőfi Sándor, Samu Mihály és a Sever Đurkić iskola tanulói: Bagi Natália, Tóth Martina, Rapcsányi Sztella, Kovács Emese, Firsing Karolina, Szécsényi Gabriella, Lénárt Zsanett, Bozsik Nina, és az ikrek, Beretka Karina és Leona.

Martina harmadikos. A legkisebbek közt táncolt. Ők nemcsak a szép táncukkal, a mutatványaikkal is elnyerték a közönség tetszését.

Karina, Leona és Nina negyedikesek. A legkisebbek és az Őseemberek táncában is fölléptek. Nina is jó tornász hírében áll, őt emelték föl a produkció végén a lányok.

– Megható volt táncolni ezen a nagy ünnepen – jelenti ki Karina. – Eljöttek a szüleim, a nagyszüleim, a barátaink. Örültem a nagy tapsnak. Ilyen nagy tapsot még nem kaptunk.

– Tetszett a ruhánk is – szól közbe Leona –, Bognár Renáta, a táncoktatónk tervezte, Szabta Éva varrónő pedig megvarrta. No, mi is segítettünk a színek összeállításában.

– Nekem is tetszett a ruhánk – mondja Nina –, a sárga és kék kombinációjú öltözékünk. Engem emeltek föl a lányok a táncunk végén. Velünk Kohajda Noémi foglalkozott.

Sztella, Emese és Natália ötödikesek, s szinte mindannyian már ovis koruk óta tagjai a táncsoportnak. Nagy tornászok is, spárgában jeleskedtek az Őseemberek táncában. Kitűnő ritmusérzékük van, ezt bizonyították mindkét táncban, ugyanis egy latin mixben is fölléptek.

Karolina és Gabriella már hetedikesek, ők a nagyokkal léptek föl.

– Nagyon szeretek táncolni – mondja Karolina –, s nem csupán a szép eredmények miatt járok táncolni, a próbákon is jól érzem magamat. Ezenkívül bejártuk fél Európát. Nemcsak az országos versenyeken vettünk részt, a világbajnokságokon is versenyeztünk: Magyarországon, Veszprémben, Olaszországban, Riminiben, de láttuk Velencét, San Marinót... Azután jártunk még Horvátországban, Lengyelországban, Csehországban, Romániában, Bulgáriában is.

– Szeretem a szép ruhákat – halljuk Gabriellától –, tetszett ez a frakkos, fényes ruhánk is, amiben fölléptünk. Nekem nem nehéz a próbákra járni, kikapcsolódást jelent. A szép eredményeknek meg nagyon örülök. Csodálatos, felemelő érzés győzni. Persze sokat köszönhetünk az oktatóknak: Bognár Renátának.

Zsanett nyolcadikos. Ő is ott volt a világbajnokságon, Veszprémben. Újszerű volt a székekkel való táncolás, de tetszett a latin mix is, ahol fiúk is táncoltak.

– Nagyon szeretek én is táncolni – meséli Zsanett –, velünk Péter Lea foglalkozik. Büszke vagyok a szép eredményeinkre, föllépni is szeretek, örülök a nagy tapsnak.

Koncz Erzsébet

A legkisebbek

A nagyok

A péterréveiek

Édesszájúak
társasága

Kevés az olyan ember, aki ne szeretné az édességeket, ne kívánna meg néha nap egy kis csokit, kekszet, nyáron egy fagyit, vagy ne szopogatna el zívésen egy karamellás cukorkát. Szerencsére édességekből nincs hiány, a boltok polcai tömve vannak a finomabbnál finomabb falatokkal, és a nagymamák sem lustálkodnak, hogy vasárnaponként kalácsokkal kedveskedjenek az unokáknak. A születésnapok és egyéb ünnepek újabb okot adnak, hogy csokis és gyümölcsös torták meg sütemények csillapítsák az édes iránti vágyunkat. Sőt ha már nagyon nem bírunk magunkkal, akár mi is előkaphatjuk a receptes könyvet meg a tepsit, hogy süssünk valami finomat, aminek a család is nagyon örül. Persze azért nem árt vigyázni a sok csokival, sütivel, mert ha túlzásba vesszük, az nem vezet semmi jóra.

A szabadkai Kizúr István iskola tanulóit, az ötödikes **Bíró Máté**, a hatodikos **Csajkás Hanna**, a hetedikos **Juhász Andrea**, valamint a nyolcadikos **Janó Blanka** és **Takács Igor** megosztják veletek, hogy ők hogyan viszonyulnak az édességekhez, melyek a kedvenc sütijeik, és hogy vasárnaponként náluk milyen finomságok kerülnek desszertként az asztalra.

Andrea saját bevallása szerint nagyon édesszájú, és elsősorban a karamellás csokoládénak nem tud ellenállni.

– Szerintem ebben a nagytatámra ütöttem, ő is ilyen édesszájú. Ha nincs otthon csokoládé vagy valamilyen édesség, akkor nem érzem jól magam. Nem mondom, hogy túlzásba viszem, de azért szeretem az édeset. A csokin kívül nagyon szeretem még a jaffát, a munchmallow-t is. A nagymamám szokott kalácsokat sütni, én főleg a krémmel töltötteket szeretem, torta inkább szülinapkor van nálunk. Általában megkérdezik tőlem, milyet szeretnék, és legtöbbször csokisat vagy mogyorósat szoktam kérni. Most láttam egy tortát az interneten, ami nagyon megtetszett, és azt kértem az idei szülinapomra. Számomra nem fontos, hogy az édességnek milyen a csomagolása, vagy hogy néz

ki egy sütemény, milyen a díszítése, ha finom, akkor biztos megeszem. Az egyetlen, amit nem szeretek, az a mákos-gyümölcsös kalács.

Máté úgy érzi, nem függ az édességtől, persze szereti, legfőképpen azt a csokoládét, amelyikben egész mogyorószemek vannak, és előfordul olykor, hogy külön csak azért elmegy a boltba, hogy vegyen egy kis csokoládét vagy kekszet magának.

– Ha csak éppen ennék valamit, de nem vagyok éhes, akkor jólesik egy kis csokoládé. Ha viszont éhes vagyok, akkor édesség helyett rendesen eszem. Az édesség nekem inkább desszert. Kalács sincs mindig nálunk, de néha a nővéremmel szoktunk együtt kalácsot csinálni, főleg banános tortát. Vesszünk babapiskótát, banánt, tejfölt, megcukrozzuk, és már kész is. A család is nagyon örül neki, szeretik ezt a sütit, de csináltunk már mást is, és az is jól sikerült. Néha anyukám is besegítünk, amikor zserbőt vagy valamilyen tortát süt. A szülinapot többször tartjuk meg, a családnak készül egy házi torta, aztán a barátoknak a másik tortát, például Görög- vagy Kindertortát már megvesszük.

Hanna leginkább a házi készítésű kalácsokat szereti, sőt kifejezetten szeret ő maga is cukrászkodni.

– Ma már egyedül készítem a muffinokat, de csináltam már például gofrit is. Anyukám is szoktam segíteni, ha néha süt kalácsokat. Szerintem mindig finomabb az a sütemény, amit mi magunk csinálunk, már csak azért is, mert abba ízlés szerint tehetjük bele a hozzávalókat. Persze meg is dolgozunk az eredményért, és jólesik, ha megdicsérik a sütit. Nagyon szeretem a gyümölcsös és a csokis süteményeket, de úgy érzem, nem vagyok nagyon édesszájú, mert szerintem gond nélkül kibírnám, hogy akár hónapokig ne egyek édeset. Kekszet ritkán eszem, inkább a csokoládét szeretem, például a rizses, mogyorós, tejcskokit, de mondjuk a fehér csoki már nem annyira tetszik, viszont nyáron mindennap megeszek egy fagyit.

Igor szinte minden héten elmegy a barátjaival egy cukrászdába, és palacsintát esznek, másféle süteményt azonban nem szokott rendelni, mert jobban szereti a bolti édességeket meg amit a nagymamája csinálnak.

– A boltban veszek kekszet, mogyorósat, csokisat, megtöltök vele egy nagy tálat, és elezvegetem a számítógép előtt ülve. A gumicukrot is nagyon szeretem, meg a csokit persze, sőt igazából mindent szeretek, ami édesség, és a nagymamám is olyan kalácsokat csinálnak, amiket szeretek. Nem hiszem, hogy nem tudnék meglenni édesség nélkül, de amikor megkívánom, akkor sokat meg bírok belőle enni. Ünnepkor sokféle kalács van otthon, és ha rajtam múlik, pár nap alatt el is fogy. Tudom, hogy a sok édesség káros, de nem érdekel, finom. Aztán persze igyekszem ledolgozni, megyek edzeni, nehogy elhízzak.

– Nálunk legtöbbször a nagymamám sütnék kalácsot, de ha nagyon ennék valami sütit, akkor ahelyett, hogy elmennék csokiért a boltba, inkább én sütök valami finomat – mondja Blanka. – Igyekszem mindig valami mást, új receptet kipróbálni, bajadérát, csokis golyókat. Az a lényeg, hogy tele legyen csokival, meg szeretem a kókuszos süteményeket is, ellenben a gyümölcsös sütit nem kedvelem. Eddig szinte minden kalácsom sikerült, a krémekek pedig kivétel nélkül finomak lettek. Szerintem a házi készítésű kalácsok sokkal finomabbak, és a nagymamám is főleg olyan csokis kalácsokat csinálnak, amilyen én szeretek. Ezenkívül a kedvencem még a tejcokoládé. Egy egész táblával megeszem egyszerre, de más édességet nem nagyon szoktam enni. A születésnapom után annyi édeset eszem, hogy azután napokig sokkal több édességet kíván a szervezetem, mint egyébként. Ezért ilyenkor tudatosan visszatartom magam az édestől, és igyekszem nem túlzásba vinni, sőt volt, hogy elajándékoztam a csokoládékat, hogy ne legyen mihez nyúlnom.

Sztojánovity Livia

Zűr az űrben

Hulladékgyűrű a Föld körül

Az idén szeptemberben nem kis izgalmat okozott a NASA szakembereinek, hogy a Nemzetközi Űrállomásra tartó űrrepülőgépet mintegy három kilométerre megközelítette egy szétesett francia műhold darabja. A repülésirányítók és az űrrepülőgép legénysége felkészült ugyan a végzetes találkozás elkerülésére, de pályamódosításra szerencsére nem volt szükség. Úgy tűnik, az űrutazás a jövőben sem lesz veszélytelenebb. Ezt erősíti meg a NASA legfrissebb közleménye, amely szerint a bolygónk körül keringő űrszemét elérte a kritikus tömeget. Az űrszemét mintegy húszezer, 10 centiméternél nagyobb tárgyat figyel a Föld körül, amelyek a nemzetközi űrállomásról, megsemmisült műholdakról vagy korábbi missziókból maradtak vissza. Az űrszemétben levált hordozórakéta és elejtett szerelőtáska éppúgy akad, mint kommunikációs műholdak különböző méretű darabjai. Mindezek egyre nagyobb veszélyt jelentenek az űrutasokra és a működő műholdakra. Megállítható-e a világűr további elszennyeződése, lesz-e űrtakarítás?

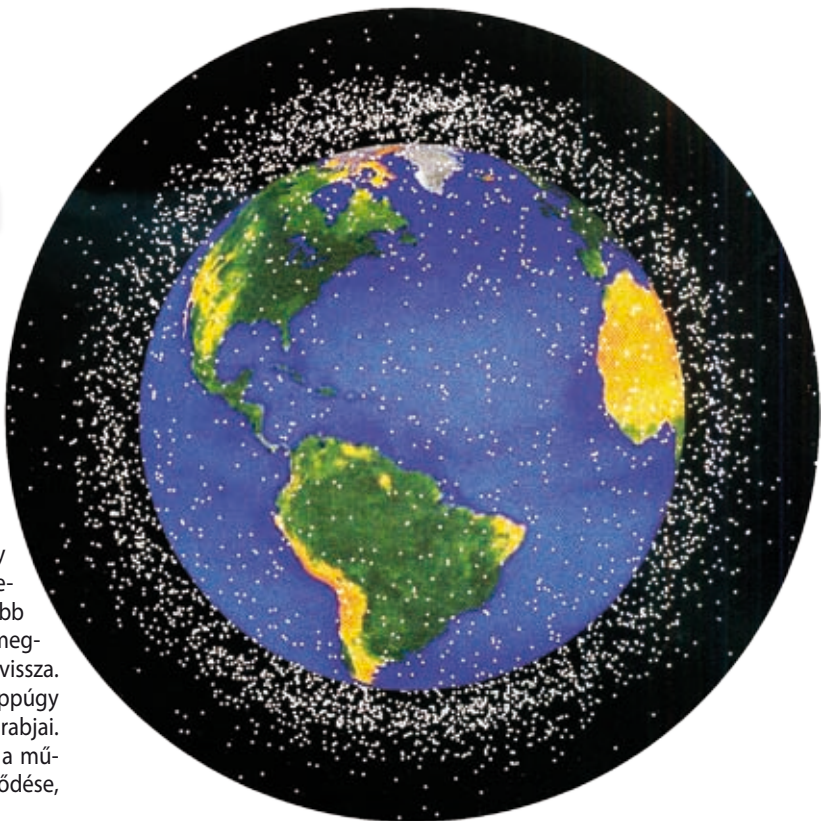
Az első szputnyik 1957-beli felbocsátása előtt még egyetlen holdja volt a Földnek, a természetes Hold. Jelenleg mesterséges holdak ezrei keringenek bolygónk körül. Az Egyesült Államok katonai követőhálózatának radarjai több mint húszezer objektumot követnek a világűrben. A rendszer 1980-ban még csak négyezer-hétszáz ilyen testet tartott nyilván, azaz harminc év alatt a számuk megnégyszereződött. A mesterséges holdak egy része nagy tömegű: a legnehezebb kétszáz műhold 2 és 10 tonna közötti tömegű.

Napjainkban összesen legalább ötezer tonnányi fém kering folyamatosan a fejünk felett. A kisebb testek, törmelékdarabok és szilánkok száma ennél természetesen sokkal nagyobb. Ha az egy centimétert meghaladó méretűeket számba tudnánk venni, valószínűleg kétszáz-ezernél többet találunk belőlük. Számukat hirtelen és igen számottevően növeli, ha valamelyik műhold vagy rakétafokozat ütközés vagy robbanás következtében darabokra esik szét. Az ilyen törmelékfelhő különösen veszélyes, ha 400–500 kilométer feletti magasságban alakul ki, mert ilyenkor az élettartama már évszázadokkal mérhető, mivel ebben a magasságban a légkör már annyira ritka, hogy alig fékezi a tárgyak mozgását.

A Föld körül keringő testek túlnyomó része nem működőképes. A radarral követett, 10 centiméternél nagyobb méretűek mintegy 95 százaléka űrszemét, míg az ennél kisebbek is szinte kivétel nélkül ebbe a kategóriába tartoznak. Űrszemét minden olyan ember készített objektum, amely nem képes hasznos feladatot ellátni, vagy már nem hozható működőképes állapotba. A kisméretű űrszemét egyrészt az űreszközök felszínének korróziója révén keletkezik, másrészt – és ez a fontosabb forrás – olyankor, amikor egy nagyobb tárgy szétrobban vagy szétesik a világűrben.

Az űrszemét természetesen eloszlik a hatalmas, több tízezer kilométeres légkörben, de a terítés korántsem egyenletes. Azokban a magasságokban, amelyek valamilyen okból kedvezők a műholdak szempontjából (ilyen például a 36 000 kilométer magasan az Egyenlítő felett húzódó geostacionárius pálya), felhalmozódik az űrhulladék is.

A mindennapi életünk szempontjából is fontos műholdak és az őket kísérő űrszemét „együttélése” nyilván nem lehet zavartalan: ha valamelyik űreszköz akár kisméretű, de nagy sebességgel száguldó űrszemétdarabbal ütközik, megsérül vagy szétesik, s ilyenkor maga is további ezernyi darabba szennyezi a környezetét. Ez a veszély fokozott, ha az eltalált tárgy űrhajó vagy űrállomás, amelynek fedélzetén űrhajósok dolgoznak. Szinte csoda, hogy egészen az ideig tartó egyetlen súlyos ütközés sem történt a Föld körüli térségben. Amikor azonban 2009.

február 10-én egy amerikai és egy orosz műhold ütközött, és darabjaira hullott Föld körüli pályán, mindenki számára nyilvánvalóvá vált, hogy az űrszemét az űrutasokat is veszélyeztetheti.

A szakértők már jó ideje felkészültek a vészhelyzetek elhárítására. Miután létrejött egy-egy amerikai és szovjet műholdkövető rendszer, amely folyamatosan szolgáltatja a műholdak pályadatait, a lakott űrjárművek védelme érdekében elrendelték, hogy szükség esetén kiterő manőverekkel kerüljék el a közeledő, nagyobb méretű testeket. Ilyen pályamódosításokra évente többször kerül sor mind az űrrepülőgépek és űrhajók, mind a Nemzetközi Űrállomás esetében. Tökéletes biztonságot azonban ez az eljárás sem nyújt, mert a kisebb, de ettől még veszélyes műholddarabok becsapódásai ellen nem véd. (Ezeknek a relatív sebessége elérheti a másodpercenkénti 10–14 kilométert, így az egy centiméteres „lövedék” is átütheti az űrhajó vagy űrállomás védőfalát.) Mivel a széteső vagy szétrobbanó testek különösen veszélyesek, évek óta próbálják az ilyen esetek számát csökkenteni. Szabályozták például, hogy a kiürült rakétafokozatokból forgatással el kell távolítani minden esetleges bennük rekedt üzemanyagot, nehogy az később a testet felrobbantsa (ilyesmi ugyanis gyakran megtörtént).

Nemzetközi tiltás vonatkozik a műholdak szándékos „szétlövésére” rakétával vagy egy másik űrobjektummal – ennek ellenére az utóbbi időben két ilyen eset is történt, az egyik Kína, a másik az Egyesült Államok részéről. Sajnos jelenleg nincs olyan szabályozás, amely szankcionálná a katonai szempontból nyilvánvalóan fontos, de az űrszemétet erőteljesen növelő kísérleteket. Legfeljebb bizonyos mértékű önkorlátozásra lehet számítani, hiszen az űrhulladék annak az országnak a műholdjait és űrhajóit is veszélyezteti, amelyek a műhold elleni rakéta-csapást végrehajtja.

Ha ennyire kockáztatja kozmikus környezetünket az űrszemét, akkor mit lehet ellene tenni? Léteznek már módszerek ennek eltávolítására? Nagyobb darabok megragadására és lehozatalára egész sor robotot terveztek már, de a gyakorlati megvalósításuk elmaradt. A kisebb méretűeket erős lézersugárral el lehetne ugyan párologtatni, de ez a módszer, sajnos, nagyon közel áll az ellenség műholdjainak hasonló technikával végrehajtható megsemmisítéséhez, és ezt tiltják az ENSZ-egyezmények. Gyakorlatilag marad a műholdfelbocsátások technikájának javítása, amely csak minimális űrszemétet termel. Kezdeti eredmények ugyan már vannak, de ezek még nem jelentenek igazi megoldást.

Az egerek is énekelnek

Úgy tűnik, a madarak konkurenciára letek az egerekben, legálábbis az éneklés terén. Utóbbiak is dalra fakadnak ugyanis.

Az egerek az emberi fül számára hallhatatlanul, ultrahangon cincognak, és eközben összetett hangsorokat használnak, ha orrukba jut egy nőstény illata, azok pedig figyelik az éneket. Meglepő módon az egérhölgyek a hangok alapján felismerik, hogy fivérük vagy más közeli hím rokonuk adja-e azokat elő, vagy egy számukra ismeretlen énekes. Az idegenek éneke láthatóan nagyobb hatással van rájuk. Ezenkívül arra is rájöttek a kutatók, hogy a laboratóriumi egerek repertoárja jóval kisebb, mint a szabadon élő házi egereké. A magas frekvenciáján jóval kevesebb hangot tartalmaz az énekük. Azt még nem vizsgálták, hogy a legbonyolultabb dalok előadói érik-e el a legnagyobb sikereket, ahogy a madaraknál tapasztalható.

A szabadon élő házi egerek és laboratóriumi rokonaik közti különbség izgalmas lehet az antropológusok számára is. Az emberi nyelv nyitját kutatva ugyanis már évekkel ezelőtt beültették laboratóriumi egereknek azokat a géneket, amelyek nélkülözhetetlenek az emberi beszédfejlődéshez. Természetesen az egerek ezt követően sem tudtak a kutatókkal beszélni. Lehetséges, hogy a tehetségtelen laboratóriumi egerek helyett a változatosabban éneklő vadon élő fajtársaikkal kellett volna próbálkozni...

Így törik fel a mogyorót a csimpánzok

Japánban a kutatók tanították meg a csimpánzoknak a mogyorótörés tudományát. Azonos formájú eszközökből a legnehezebbet, így a legalkalmasabbat választják ki a csimpánzok a mogyoró feltöréséhez. A vizsgálatok során a csimpánzok három azonos nagyságú, de eltérő súlyú golyóból a legnehezebbet választották ki, hogy feltörjék vele az eléjük tett mogyorót. Cornelia Schrauf, a Bécsi Egyetem kutatója és munkatársai a PLoS ONE tudományos portálon mutatták be eredményeiket. A mogyoróhéj összetörése alátét és egy tárgy segítségével meglehetősen komplex és nehezen megtanulható feladat a csimpánzok számára. Afrika bizonyos területein a csimpánzok ezt a tudást a szüleiktől tanulják, ehhez viszont négy évre van szükségük. A majomkutató központban, Japánban, ahol a kísérleteket végezték, a kutatók tanították meg a csimpánzoknak a mogyorótörés tudományát.

Az első kísérletben a hat majom közül csak az alfahím értette meg elsőre, hogy a nehezebb golyóval kevesebb csapás is elég a táplálék eléréséhez. „A legkönnyebb golyót azonnal visszatették a majmok. Idővel nagyon sokat megértettek ennek az eszköznek a tulajdonságairól” – mondta el Schrauf. Mindenesetre az alfahím bizonyult a leggyorsabbnak és legügyesebbnek. Láthatóan van összefüggés egy cselekvésben szerzett tapasztalat és az új összefüggések gyors felismerése között – vélekedett a kutató.

Életkorrekord az állatoknál

Egyes élőlények irigylésre méltóak, mivel akár több száz évet megérnek. Számos kutatás foglalkozik az állatok korával. Talán náluk van a kulcs az örök élethez? Bár az ember a legfejlettebb főemlős, valamilyen mégsem képes túlszárnyalni az állatokat. Némelyikük 10 000 évig él, ám akadnak, amelyeknek csak néhány nap áll rendelkezésükre.

Stressz az állatvilágban

Egy elefánt akár a 70. születésnapját is megérheti, míg az egér legfeljebb négy évet élhet. Hogy miért? A szürke óriás valószínűleg nyugodt vérmérsékletének köszönheti az emberéhez hasonló életkorát. Mivel vándorló állat, könnyen odébbállhat, hogy élelemben gazdag területeket keressen. Nincs természetes ellensége, így többnyire nem kell rá vadászó ragadozóktól tartania.

Ezzel szemben az egérnek egészen más sors jutott, hiszen számos állatnak ő jelenti a főfogást. Nem csoda hát, ha a stressz mindennapos az életében. Az apró rágcsőlyó folyamatosan ételment keres. Mindennap testtömege 30 százalékának megfelelő magvat fogyaszt, így egyetlen lehetőséget sem hagyhat ki, ha finom falatokat talál.

Őskori élőlények

A déli-sarki tengerben található egy óriás szivacsfaj, a Scolymastra joubini, amely akár 10 000 évet is megélhet. Ennek az a magyarázata, hogy ez a többsejtű tengeri élőlény képes az anyagcseréjét majdnem teljesen lelassítani, szinte egyáltalán nem mozog, és több száz év alatt jóformán semmit sem nő. Kivételes kora azonban egyáltalán nem irigylésre méltó. Egy effajta ósszivacs élete ugyanis eseménytelen. Nagyjából 200 méter mélységben tengeti napjait, ahova már egyáltalán nem jut fény, és a hőmérséklet mindössze 2 Celsius-fok.

Miért pusztulnak el korán a nagy testű ebek?

A természetes kutyák sokszor a fajtájukra jellemző specifikus betegségekben szenvednek – például a juhász-kutyáknál gyakoriak a csípőízületi problémák. Ezek az állatok egyébként is átlagosan mindössze 10-15 évig élnek. Emellett a juhász-kutyák gyorsabban öregednek. Egyes fajták pedig (például a boxer) jóval nagyobb eséllyel számíthatnak keringési gondokra.

Létezik genetikai kód a hosszú élethez?

Valószínűleg a géneken keresztül kereshető a hosszú élet titka. Erre a legjobb példa a grönlandi bálna. A melegebb évszakok több ezer kilométert úszik vadász-, illetve párzási területei között, eközben szinte minden tartalék energiáját felhasználja. Normál helyzetben nem ez a hosszú élet legjobb előjele. A kutatók elemezték az állatokban található aminosavakat, és kiderült, a bálna akár 200 évig is élhet. Génjei ugyanis megóvják a korai haláltól. Az Északi-tengernél élő eszkimók néhány éve egy ritka példányra akadtak. A bálna gyomrában olyan dárdahegyvet találtak, amelyet az 1880-as évek óta nem használnak.

Életkorrekord az állatoknál

Óriásteknős – 250 év; grönlandi bálna – 200 év; kakadu – 115 év; elefánt – 70 év; csimpánz – 50 év; tyúk – 30 év

HOROG

A rejtélyes hidegkedvelő

A menyhalról nagy általánosságban szinte minden horgász – meg az is, aki nem horgász – tudja, hogy hidegkedvelő. Ezt tovább fokozva azt is szokták mondani, hogy nyári álmat alszik. A halak világában azonban nem így alakulnak a dolgok.

A nyári álom fogalma szerfölött húzós, hiszen a halak csökkent aktivitását helytelen alvásnak nevezni. Köztudott ugyanis, hogy a halak változó testhőmérsékletű élőlények. Olyan melegek/hidegek, amilyen a környezetük. A hőmérséklet pedig kihat az élettani folyamatokat szabályozó enzimekre. Ha a hőmérséklet kedvező, az enzimek is aktívabbak, a hal pedig élénkebben mozog, többet táplálkozik... De ha a hőmérséklet kedvezőtlen, a hal mozgása lassul, kevesebbet eszik, lassabban emészt, szívverése is lassul... A bökkenő, hogy nem minden halfajnak egyforma az enzimekészlete. Míg halaink többségének enzimek melegekben működnek erőteljesen, a menyhalnál fordítva van. Az ő szervezete hidegben pörög fel. Akkor mozog, járkal, keresi a táplálékot, és ivása is télidőben történik. Tudjuk, hogy az életnek az enzimek aktivitása által történő magyarázata kissé bonyolult számotokra, de egyszerűbben nem lehet. Mert ha áthidaljuk a lényegét, akkor meseszerűvé válik a tudomány, a tárgy ismerete helyett pedig legendákat mesélünk. És teleszöjjük légbőlkapott badarságokkal.

A menyhal – mondjuk így – fordított viselkedése annak a következménye, hogy

a menyhal az utolsó jégkorszak után maradt tájainkon. Tehát a legutóbbi nagy hidegnek a maradványa. Azért várja ki a téli járó hideget, mert akkor uralkodnak olyan életfeltételek, amilyenek közepette létrejött mint faj. A horgászok körében a „nyári álom”-hoz hasonló tévhitek is eluralkodtak. Ezek közül egyik az, mely szerint a menyhal azért rejtőzködik nyáron, mert fél a harcától. És azért jön elő télen, mert a harcra akkor alusza téli álmát. A halak világában azonban ilyen nincs. Mármint az nincs, hogy a hal valamitől tudatosan és előre fél. Ehhez, a végsőkéig leegyszerűsítve, nincs elég esze. Arról van ugyanis szó, hogy a halaknál tapasztalható óvatosság, ösztönszerű rejtőzködés, elugrás hang- és fényhatások miatt... De arra, hogy előre és tudatosan féljenek, rettegjenek, a halak képtelenek. Tehát viselkedésüket nem emberi tulajdonságokon keresztül kell szemlélni, mert azokkal a halak nem rendelkeznek. Ennek alapján egyértelmű, hogy a harcától való félelme is csupán kitaláció.

A menyhal meleg időben való életmódja azért rejtett. Valójában arról van szó, hogy üregekben, bemélyedésekben tartózkodik, de ezt nem kell rejtőzködés-

nek minősíteni. Más hal is tesz ilyent. A menyhal dolgát azonban megkönnyíti, hogy nyáridőben ezekről a helyekről nem kell kijárnia még táplálékszerzés végett sem. A falat ugyanis bejár ezekre a helyekre, mondhatnánk: házhoz jön. Elsősorban alacsonyabb rendű rákokról, rovarlárvákról, apró halról van szó.

A víz lehűlésével a menyhal kényszerűen előbújik, hiszen a táplálék ez idő tájt már sokkal kevesebbet járkal, és a menyhal rejtékhelyére se köszönt be olyan gyakran. Az év leghidegebb szakaszában kerül sor a menyhal ivására, amely akár csak egyéb megnyilvánulásai ugyancsak nem tudatos, hanem ösztönszerű.

Ha elhanyagoljuk a tévhiteket, kénytelenek vagyunk visszakanyarodni az enzimekhez. A menyhal télidőre való berendezkedése azért eredményes, mert enzimekészlete alacsony hőmérsékleten hatásosabb. Valójában kémiai/biokémiai jelenségről van szó, amely tudományosan bizonyított. Ehhez tartozik az a felfedezés, amelyet két kanadai – indián származású – halszakértő tett a hideg vízben élő halakkal kapcsolatban. Ennek lényege, hogy a hidegkedvelő halak, amelyek kénytelenek az év bizonyos szakaszában meleg időszakokat is átvészelnii, valójában több enzimgarnitúrával rendelkeznek. Lazán fogalmazva: a nyári kevésbé hatásos, a téli viszont felpörgetett. Az ilyen adottságokkal rendelkező halakra jellemző, hogy télen aktívabbak, mint nyáron.

Korántsem merítettük ki mindazt, amit a menyhallal kapcsolatban tudni kell(ene). Ugyanakkor ide kívánczik, hogy azokon a vidékeken, ahol hosszú hideg és rövid meleg időszakok váltják egymást, a menyhal sokkal nagyobbra nő. Ahol pedig nincsenek hideg időszakok, ott menyhal sincs. Tekintettel arra, hogy előttünk a téli uborkaszézon, a témához alkalomadták még visszatérünk.

Buzás Mihály

A menyhal felénk nem nő ekkorára

November 22.

Cecília és Filemon napja.

Cecília: Latin eredetű név. A Caecilius római nemzetségnévből származó férfinévnek a női párja. Lásd még a Cecilián férfinévnél. Jelentése: A Ceciliusok nemzetségéből való. A név alapja egy vak jelentésű latin szó.

Filemon: Görög eredetű név. Jelentése: barátságos, nyájas, szíves érzelmű. Más magyarázat szerint a név a csók jelentésű philéma szó származéka.

1877. XI. 22. (135 éve)

Megszületett Ady Endre költő, újságíró. A Nyugat első nemzedékének vezéregyénisége, nemzeti líránk egyik legnagyobb alakja. Szerelméhez, Diósné Brüll Adélhoz írta Léda-verseit. Későbbi feleségét, Boncza Bertát költeményeiben Csinszának nevezi.

1963. XI. 22. (49 éve)

J. F. Kennedy, az Egyesült Államok 35. elnöke a texasi Dallasban merénylet áldozata lett. Röviddel harmadik hivatali éve vége előtt történt a merénylet. Felesége, Jacqueline és az elnök a dallasi repülőtérré érkezett. Ahogy a Houston Streetről az Elm Streetre fordult a nyitott limuzin, hirtelen lövés dördült el a 82 méterre lévő tankönyvraktár hatodik emeletéről. Ám a következő pillanatban még néhány lövés a szemközti térről is eldördült. Felesége a Parkland Memorial kórházhoz szállította, azonban délután egy óraker nyílvánosságra hozták az elnök halálát. Másfél órával később feleskették Johnst, az új elnököt.

November 23.

Kelemen, Klementina, Dániel és Kolumbán napja.

Kelemen: Latin eredetű név. Jelentése: jámbor, szelíd, kegyes, jószágos.

Dániel: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: Isten a bírám.

1852. XI. 23. (160 éve)

Elsőször szereltek fel postaládákat. Angliában, Jersey szigetén voltak az első postaládák.

1992. XI. 23. (20 éve)

Nashville-ben, Tennessee államban megszületett Miley Ray Cyrus (teljes nevén: Destiny Hope Cyrus) amerikai énekes- és színésznő, dalszerző. A Disney csatornán sugárzott Hannah Montana című filmorozattal lett ismert.

November 24.

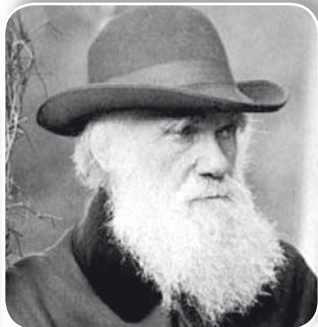
Emma, Flóra, Virág és Szvetlána napja.

Emma: Germán eredetű név. Alakváltzataival, az Irma és a német Erma-vel

együtt Ermin, Irmin germán isten nevéből. Más feltevés szerint a germán hermon néptörzs nevéből való. Az Erm-, Irm- névelem számos német név előtagjaként is előfordul, és az Emma ezek rövidülése is.

Flóra: Latin eredetű mitológiai név, a virágok és a tavasz római istennőjének a neve. Jelentése: virág.

1859. XI. 24. (153 éve)

Charles Darwin angol természettudós megjelentette a Fajok eredete című munkáját. A könyv ismertette elképzeléseit az evolúcióról és a természetes szelekcióról.

1946. XI. 24. (66 éve)

Meghalt Moholy-Nagy László (eredeti nevén: Weisz László) fotográfus, konstruktivista festőművész, formatervező. Fialton árva maradt, és Moholon élő nagybátyja vette magához, innen ered művésznévén a Moholy mint vezetéknév. A Bauhaus művészeti iskola és irányzat egyik alapítója, kiemelkedő tanára, a kísérleti filmek neves úttörője.

November 25.

Katalin, Karina, Emma, Kitti, Mózes, Alán és Ányos napja.

Katalin: A görög katharosz szóból származik. Jelentése: (mindig) tiszta. Más magyarázat szerint a görög Aeikatherine jelentése: nyilazó, biztosan célzó. Másik feltevés szerint egyiptomi eredetű, jelentése: korona. A magyarba a német Katharina vagy a latin Catharina forma közvetítésével került. Magyar nyelvterületen a Katalin az Árpád-kor, illetve a keresztény hadjáratok óta a legnépszerűbb nevek egyike.

Ányos: Görög, latin eredetű név, a Anianus név megmagyarosodott formája. Jelentése: bántó, zsarnoki.

1953. XI. 25. (59 éve)

A magyar labdarúgás napja, a londoni 6:3 emlékére. A magyar labdarúgó „Aranycsapat” 1953. november 25-én a londoni Wembley-stadionban 6:3 arányban legyőzte a hazai pályán akkor már 90 éve veretlen angol válogatottat. A sporttör-

téni győzelem emlékére a Magyar Labdarúgó Szövetség 1993-ban november 25-ét nemzeti emléknaprá nyilvánította. A magyar válogatott tagjai az évszázad mérkőzésén (1953. november 25.): Grosics Gyula, Buzánszky Jenő, Lóránt Gyula, Lantos Mihály, Bozsik József, Zakariás József, Budai II László, Kocsis Sándor, Hidegkuti Nándor, Puskás Ferenc, Czibor Zoltán. Szövetségi kapitány: Sebes Gusztáv.

1802. XI. 25. (210 éve)

A magyar nemzetnek ajándékozta könyvtárát, numizmatikai és magyar történelmi gyűjteményét Széchenyi Ferenc gróf. Ezzel megalapította a Magyar Nemzeti Múzeumot, és létrehozta az Országos Széchenyi Könyvtár alapjait.

November 26.

Virág, Atanáz, Szilveszter, Konrád, Milán, Lénárd, Viktorina, Péter, Berengár, Leonárd, Leonarda, Ciklámen és Milos napja.

Atanáz: Görög eredetű név. Jelentése: halhatatlan.

Milán: Szláv eredetű név. Jelentése: kedves.

1883. XI. 26. (129 éve)

Szekszárdon megszületett Babits Mihály költő, író, irodalomtörténész, műfordító (A gólyakalifa). Szestisztváni Babits Mihály, teljes nevén: Babits Mihály László Ákos a 20. század eleji magyar irodalom jelentős alakja, a Nyugat első nemzedékének tagja. Budapestén halt meg 1941. augusztus 4-én.

1942. XI. 26. (70 éve)

Bemutatták a Casablanca című filmet, melyet a magyar származású Michael Curtiz (eredeti nevén: Kertész Mihály) rendezett. New Yorkban, a Hollywood Theater filmszínházban mutatták be, Humphrey Bogart és Ingrid Bergman főszereplésével.

November 27.

Virgil, Jakab, Amina, Jakus, Leonarda és Jákob napja.

Virgil: A latin Virgilius név rövidülése. Ennek az eredete bizonytalan, talán a Vergilius római nemzetségnévből való, amely ismeretlen, esetleg etruszk eredetű.

Amina: Német, olasz eredetű név. Jelentése: védelem. Más magyarázat szerint, arab eredetű név, Mohamed próféta anyjának a neve Ámina volt. Jelentése: hűség.

1701. XI. 27. (311 éve)

Megszületett Anders Celsius svéd tudós, asztronómus. Az általa bevezetett hőmérsékleti skálát a mai napig használjuk, amelynek 0 pontját a jég olvadáspontja határozza meg. A másik fix pont a víz forráspontja, amelyhez a 100 °C értéket rendeljük. Angolszász vidékeken egy másik skálán mérik a hőmérsékletet, ezt (Daniel Gabriel Fahrenheit tiszteletére) Fahrenheit-skálának nevezik. Átszámítás: [°C] = ([°F] - 32) x 5/9 illetve: [°F] = [°C] x 9/5 + 32

1895. XI. 27. (117 éve)

Megalapították a Nobel-díjat. Alfred Nobel 1895. november 27-én kelt végrendeletében rendelkezett úgy, hogy vagyonának kamaiból évről évre részesedjenek a fizika, kémia, fiziológia és orvostudomány, továbbá az irodalom legjobbjai és az a személy, aki a békéért tett erőfeszítéseivel a díjat – és a vele járó, jelenleg körülbelül egymillió svéd koronát (körülbelül 30 millió forintot, illetve 115 ezer eurót) kiérdemli. 1968-ban a tudományos munkásság nobeli elismerése kiegészül a Közgazdasági Alfred Nobel-emlékdíjjal.

November 28.

Stefánia, Jakab, Dezdemóna és Szókratész napja.

Stefánia: Latin eredetű név, az István férfinévnek a latin Stephanus alakjából képzett női név. Jelentése: virágkoszorú.

Szókratész: Görög eredetű név, az ismert ókori görög filozófus nevéből vált keresztnévvé. Jelentése: szerencse, erő.

1520. XI. 28. (492 éve)

Ferdinand Magellan (Fernão de Magalhães) portugál hajós áthajózott a később róla elnevezett szoroson. Ezzel elsőként érte el a Csendes-óceán Dél-Amerikát megkerülve. A Magellán-szoros (spanyolul Estrecho de Magallanes) hajózható tengeri út, hosszú, kanyargó és keskeny tengerszoros a dél-amerikai kontinens déli csúcsa (pontosabban Chile partjai), illetve a részben Argentínához tartozó Tűzföld és a vele szomszédos szigetek között. A Csendes-óceán és az Atlanti-óceán közti legfontosabb természetes átjáró, de a barátságtalan éghajlat és a szoros szűk volta miatt nehéz hajózási útnak számít. A Panama-csatorna megnyitása (1914) csökkentette a Magellán-szoros fontosságát, de nem szüntette meg.

1820. XI. 28. (192 éve)

Megszületett Friedrich Engels német filozófus, Marx munkatársa, akivel közösen dolgozták ki a Kommunista Kiáltványt. 1895-ben halt meg.

gy aratta az a Görögország, amelyet a félelem legalább egy időre egyesített, első győzelmét Perzsa fölött. A versengés hírére I. Dárius ugyanakkor vette, amikor híru hozták neki, hogy Egyiptom fellázadt ellene, és mielőtt elhatározhatta volna, hogy mely irányba forduljon, hirtelen meghalt. Fia és utódja Xerxész először Egyiptomot igázta le, azután négy esztendeig készülődött, míg rászánta magát, hogy Görögország ellen forduljon.

Hérodotosz, az ókor legnagyobb történésze, így mondja el a hadjárat történetét: „Vanne olyan nemzet, amelynek fiait seregébe ne gyűjtötte volna Xerxész Görögország ellen? Voltak nemzetek, amelyeknek fiait flottában, és voltak, amelyek a szárazföldi hadseregben szolgáltak. Voltak, akiknek a lovasságot és mások, akiknek a hajókat kellett szolgáltatniuk, amelyek a lovasságot átszállítsák. Egyesek, megint a hídnak való hajókat, mások az élelmiszerral rakott nehéz bárkákat szállították.”

Xerxész nem azon az úton vonult Európába, amelyen Dárius (a Boszporuszon), hanem a Hellészpontoszon (ma Dardanellák) át. Hérodotosz elmondja a perzsa hadsereg – számítása szerint 100 000–150 000 harcosból állt, lehet, hogy túlozta! – gyülekezését és vonulását Szárdiosztól Hellészpontoszig. A nagy hadsereg ragyogó fegyverzetben vonult el Trója előtt, és Xerxész – ámbár perzsa-méd volt – letért az útról, hogy megistizelje Priamosz városát.

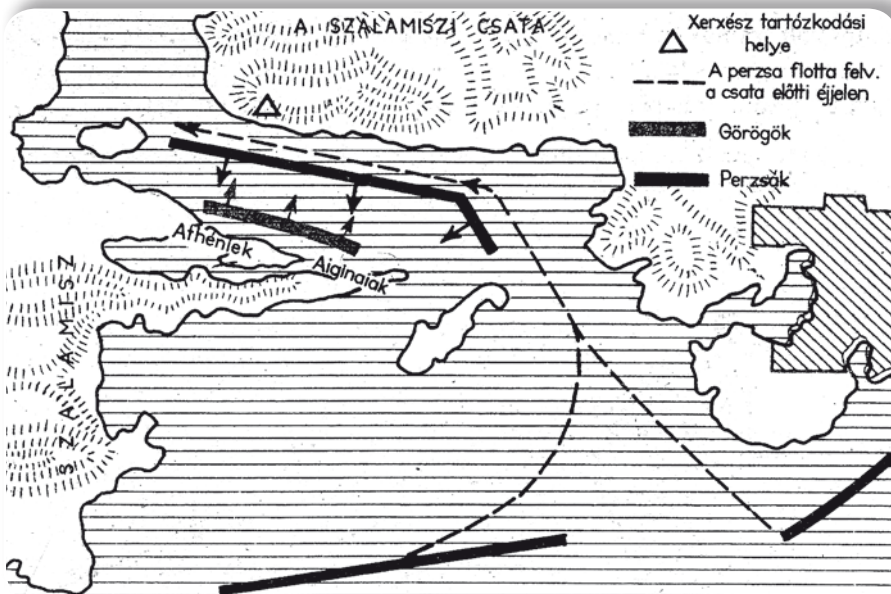
Abidosznál vertek hidat a Hellészpontoszon, és egy hegytetőn márványtrónust állítottak, amelyről Xerxész végignézte hada elvonulását.

A thermopüli csata

A perzsa hajóhad hegyfoktól hegyfokig hajózva kísérte a part mentén a dél felé vonuló óriási perzsa sereget; közben óriási vihar tört ki, amely roppant nagy kárt tett a hajókban, több mint négyszázat elsüllyesztett, köztük gabonával telt naszádokat is. Az egyesült görög hadsereg a perzsák elébe vonult, és először a Tempe völgyében, az Olümposz lábánál, próbált megütközni velük, de később visszavonultak, és úgy döntöttek a vezérei, hogy Xerxész hadait egy Thermopüla nevű hely környékén várják be. Abban az időben olyan lehetett ez a környék, hogy előnyösebb csatamezőt kívánva sem találhattak volna maguknak a görögök. A szárazföldi oldalon óriási szikla emelkedett, kelet felől pedig a tenger zárta el a menekülés útját, úgy, hogy középen alig volt annyi tér, amelyen egy kocsi el-férhetett. Sem a harci szekerek, sem a lovasság nem érhetett itt a görögök ellenében semmit, s hiába voltak számbelileg is fölényben a perzsák, ha egyszer a szűk terepen nem tudott haderejük felfejlődni. Itt ütköztek meg Xerxész hadai a görögökkel i. e. 480-ban, egy nyári reggelen.

Három teljes napig tartoztatták fel a görögök a nagy hadsereget, mértek csapást csapás után Xerxészre anélkül, hogy maguk jelentős veszteséget szenvedtek volna, amikor a negyedik nap virradóra hátuk mögött is megjelentek a perzsák. Egy görög paraszt árulta el nekik a hegyeken keresztül vezető titkos ösvényt! Gyors tanácskozára ültek össze ekkor a görög vezérek. Volt, aki a visszavonulást, volt, aki a harc folytatását javasolta. A görög had-

A görög–perzsa háborúk második szakasza

sereg fővezére, a spártai Leonidasz, ki akart tartani, és kijelentette, hogy ha csak a háromszáz spártai harcos marad is vele, feltartóztatja az ellenséget, míg a többiek visszavonultak a legközelebbi védhető szorosig. A spártaiak mellett még 700 thesszáliai és 400 thébai harcos ugyancsak Leonidasz mellé állott. Ez az 1400 harcos kitarított egy szálig s hősi küzdelem után ott vérzett el mind a csatatéren.

Leonidasz maroknyi kis csapata teljes állottól is a perzsák egész hadereje zúdult rájuk. Fedezte a görög derékhad visszavonulását, súlyos veszteséget okozott az ellenségnek, a marathoni harcnál is ragyogóbb példáját szolgáltatva a görög vitézségnek! A háromszáz spártai híres sírfelirata így hangzik:

„Itt fekszünk.

Vándor, vidd híru! a spártaiaknak:

megselekedtük, amit megkövetelt a haza.”

A perzsa lovasság és utóhad lassan nyomult keresztül Thermopüla szűk szorosán s haladt tovább Athén felé, mialatt a tengeren a fegyveres összecsapások egész sora zajlott le. Feltartóztathatatlannul hőmpolygott Athén felé a perzsa áradat. A thermopüli vereség után a görögöknek nem maradt más védelmi vonaluk, csak a korinthoszi földszoros, ami azt jelentette, hogy a közbeeső egész területet, Athénnal együtt fel kell adniuk. A lakosság-nak nem volt más választása, csak a menekülés vagy a meghódolás. Az athéniak, inkább mindenüket veszni hagyva, asszonyostul, gyerekeket Szalamisz szigetére s más közeli kis szigetekre menekültek. Athént a perzsák elfoglalták és felperzselték.

A szalamiszi tengeri ütközet

Közben a szövetséges görög hajóhad egyesült Szalamisz szigeténél, és a haditancsban elkeseredett erővel csaptak össze az

ellentétes vélemények. A korinthosziak azt követelték, hogy a hajóhad vonuljon délre. Míg Themisztoklész, az athéniak hadvezére – különben a legerősebb hajóhaduk volt – ellenezte az előbbi tervet, azt javasolta, hogy a szűk szalamiszi öbölben ütközzenek meg. Közben a perzsa hajóhad már megkerülte Szalamisz szigetét, és elzárták az öböl déli kijáratát is. Így történt, hogy hajnalhasadáskor a görög hajók harcra sorakoztak.

Xerxész hajóhada korántsem volt olyan egységes, mint a görögök – többféle nemzetbeli volt a legénysége –, de viszont háromszor akkora volt. Egyik szárnyán a föníciai hajók állottak, a másikon az ázsiai és a tengeri görögök. Az európai görögök hajóin szabad emberek harcoltak, akik családi tűzhelyükért verekedtek. A kora reggeli órákban még zavaros volt az ütközet képe, de később egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy a perzsa hajóhadak lankadnak, és számukra az ütközet teljes vereséggé fajult.

Xerxész a partról figyelte az ütközetet. Látta, hogy döfk oldalba és rántják magukhoz csáklával egymás után hadi gályáit a görög hajósok, öldösik le sorba a harcosait. A tengeri harc akkor csak annyiból állt, hogy a hajók orral egymásnak rontottak, s vagy nagyobb súlyukkal zúzták össze az ellenséget, vagy elszedték és összetörték az evezőit, hogy mozgásképtelenné válva, gyámoltalanul sodorják tova a vízen. A perzsa hajók vagy elmenekültek, vagy megadták magukat. A vereség képe egyre teljesebben bontakozott ki az uralkodó szeme előtt. A perzsa tengeri hatalom elpusztult, ott veszett el az öbölben. Közben a perzsa szárazföldi hadsereg megkezdte a visszavonulást Észak-Görögországba.

A kicsiny, de furge görög hajók könnyedén mozogtak a keskeny tengerszorosban, ez hozott nekik győzelmet a háború döntő csatájában.

Összeállította: Uri Ferenc történész

NEVEM: **Hugyik Renáta.**
 BECENEVEM: Reni.
 HAJAM SZÍNE: Világosbarna.
 MAGASSÁGOM: 146 cm.
 CÍMEM: 24430 Ada,
 November 29. utca 5.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM:
 Cseh Károly Általános
 Iskola, 5. b.

OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Lazić
 Erika.
 KEDVENC OLDALAM
 A JÓ PAJTÁSBAN:
 Vicckupac.
 KEDVENC KÖNYVEM: Lessie
 hazatér.
 MIT CSINÁLOK SZABAD
 IDŐMBEN? Játsszom.
 KEDVENC SPORTOM: Futás.
 KEDVENC EGYÜTTESEM:
 Hekii.
 KEDVENC ÉNEKESEM: Szij
 Melinda.
 KEDVENC DALOM: Én
 Istenem.
 KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya,
 macska.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Tavasz.
 MI LESZEK, HA NAGY
 LESZEK? Még nem tudom.
 NO ÉS A SZERELEM?
 Nincs.

NEVEM: **Zsáki Viktor.**
 BECENEVEM: Viki.
 HAJAM SZÍNE: Barna.
 SZEMEM SZÍNE: Barna.
 CÍMEM: 24000 Szabadka,
 Lazarevačka 3.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Kizúr
 István Általános Iskola, 4. d.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Mgr.
 Ignác Hajnalka tanító néni.
 LEGKEDVESEBB
 OSZTÁLYTÁRSAIM: Molnár
 Dávid, Szabadi Olivér és
 Szerencse Dominik.

MIT SZERETEK AZ
 ISKOLÁBAN? Azt, hogy a
 barátaimmal lehetek.
 KEDVENC OLDALAM A JÓ
 PAJTÁSBAN: Vicckupac.
 KEDVENC KÖNYVEM: Fehér
 Sörény.
 MIT CSINÁLOK SZABAD
 IDŐMBEN? Játsszok.
 KEDVENC SPORTOM:
 Kosárlabda.
 KEDVENC ÉNEKESEM: Király
 Viktor.
 KEDVENC DALOM: Gamgam
 style.
 KEDVENC ÁLLATAIM: Kutya
 és cápa.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Tél.
 MI LESZEK, HA NAGY
 LESZEK? Programozó.
 HA LEHETNE, MIN
 VÁLTOZTATNÉK?
 Szeretném, ha mindenki
 vigyázna a környezetére és
 a tisztaságra.
 NO ÉS A SZERELEM? Titok.

NEVEM: **Szabó Szepesi
 Andrea.**
 BECENEVEM: Andi.
 HAJAM SZÍNE: Barna.
 SZEMEM SZÍNE: Barna.
 MAGASSÁGOM: 142 cm.
 CÍMEM: 24430 Ada, Kossuth
 Lajos u. 44.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh
 Károly Általános Iskola, 5. b.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Lazić
 Erika.

MIT SZERETEK AZ
 ISKOLÁBAN? Rajzot, tornát.
 LEGKEDVESEBB
 OSZTÁLYTÁRSAM: Lajkó
 Réka.
 KEDVENC OLDALAM A JÓ
 PAJTÁSBAN: Vicckupac.
 KEDVENC KÖNYVEM:
 Hetvenhét magyar
 népmese.
 MIT CSINÁLOK SZABAD
 IDŐMBEN? Játsszok, zenét
 hallgatok.
 KEDVENC SPORTOM: Úszás.
 KEDVENC ÉNEKESEM:
 Rihanna.
 KEDVENC DALOM: Rude Boy.
 KEDVENC ÁLLATOM: Kutya.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
 MI LESZEK, HA NAGY
 LESZEK? Orvos.
 HA LEHETNE, MIN
 VÁLTOZTATNÉK? Sok
 mindenen kellene
 változtatni.
 NO ÉS A SZERELEM? Titok!
 Ui.: Levelezőtársat keresek!

NEVEM: **Dudás Ádám.**
 BECENEVEM: Dudás.
 HAJAM SZÍNE: Barna.
 SZEMEM SZÍNE: Szürke.
 MAGASSÁGOM: 151 cm.
 CÍMEM: 24430 Ada, Krajiška
 u. 6.
 ISKOLÁM, OSZTÁLYOM: Cseh
 Károly Általános iskola, 5. b.
 OSZTÁLYFŐNÖKÖM: Lazić
 Erika.
 LEGKEDVESEBB
 OSZTÁLYTÁRSAM: Smit
 Erik.

KEDVENC OLDALAM
 A JÓ PAJTÁSBAN:
 Sztárvilág.
 KEDVENC KÖNYVEM:
 Dinoszauruszok
 világotlása.
 MIT CSINÁLOK
 SZABAD IDŐMBEN?
 Számítógépezek.
 KEDVENC SPORTOM: Karate.
 KEDVENC EGYÜTTESEM:
 Tankcsapda.
 KEDVENC ÉNEKESEM: Bon
 Jovi.
 KEDVENC DALOM: Mizu.
 MIT SZERETEK AZ
 ISKOLÁBAN? A szüneteket!
 KEDVENC ÁLLATOM: Macska.
 KEDVENC ÉVSZAKOM: Nyár.
 MI LESZEK, HA NAGY
 LESZEK? Farmer.
 HA LEHETNE, MIN
 VÁLTOZTATNÉK?
 Felújítanám egész Adát.
 NO ÉS A SZERELEM? Nem
 foglalkozok vele.

RÜGYFAKADÁS

Ötödikes lettem

Szerettem alsóba járni, mégis izgatottan vártam az ötödiket. Ideges is voltam egy kicsit. Nagy a felelősségem, hogy ne bukjak meg, mert a felsős eredményeimtől függ majd, hogy hova mehetek középiskolába. Mégis érdekesebbnek találom a felsőt, mert sok új tantárgyam van, szép színes könyveim. Szórakoztató ismeretek várnak rám. Modern tanárok tanítanak. Kedvenc tantárgyam a képzőművészet, mert szeretek rajzolni, szabadon kifejezni a gondolataimat, új technikákat tanulni. Kevésbé szeretem a műszaki órát. A legnagyobb baj, hogy a tanár gyorsan és sokat diktál. Jobb lenne, ha érdekes képeket mutatna, a fontos részeket aláhúznánk a könyvben. Noha nagyon izgultam, hogy borzasztó dolgok várnak rám ötödikben, első nap megnyugodtam. De aztán tévedtem.

Zámbó Illés, 5. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Nyelvtan

Milyen ez, milyen az? Bárcsak nyelvtan ne lenne!

Ennyiféle az eszem meg nem jegyezne!

Lennék én nyelvtudós, ha igazán szeretném,

Lennék én nyelvtanár, ha az egészt érteném.

Ékes anyanyelvünk szép melléknevei:

Kék, zöld, jó, rossz, hogy tudnám én ezt mind megjegyezni?

Nagy és bő anyag a magyar nyelvtan,

Éberen tanuljuk, mégse tudjuk sokan.

*Világos vagy sötét, mindegy hova tartoznak,
fő, hogy én melléknevből mindig ötöst kapjak.*

Ali Amina, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Újvidéki gyermek egy napja

Korán van, reggel hét óra. Újvidéki gyermek már felkelt, elégedett magával, mert hat perccel az ébresztőóra csörgése előtt ébredt.

Anyu még alszik, az újvidéki gyermek igyekszik csendben elosonni a nyitott szobaajtó előtt, nehogy anyu felébredjen. Azért még visszanez, hogy tényleg alszik-e. Alszik. Tényleg. Ezután újvidéki gyermek a fürdőszobába vonul készülődni. Eddig elégedett volt magával, de már nem az. Meg is ijed, amikor a tükörbe nézett. Nem baj, azért találták ki azt a sok „vegyszert” és „sminkuccot”, hogy az ember szebben nézzen ki, mint milyen valójában. Az újvidéki gyermek épp csak elkezd rendbehozni magát, amikor bekopog anyu. Követeli a fürdőszobát. Jellemző. Újvidéki gyermek még nem készült el, tehát nem jön ki. Anyu közli, hogy legszívesebben kirobbantaná egy atombombával. De nem tehet semmit, tehát vár. Egyszer csak rájön újvidéki gyermek, hogy késésben van. Kiront a fürdőből és elviharzik otthonról.

Az iskolában nem történik semmi említésre méltó. Leszámítva, hogy az újvidéki gyermek megint négyest kap matekból. Épp csak ez hiányzott, még egy négyes matekból. Még a végén javítani kell az ötösért év végén. A fiúk egész nap vadulnak, szegény újvidéki gyermeknek nincs nyugta.

Iskola után az újvidéki gyermek könyörög az anyjának egy sort, mert nem akarja őt elengedni városba sétálni. Pedig mindenki megy. A vitába apu is beleszól, mondván: „Péntek van, hadd menjen a gyerek.” Újvidéki gyermek rohan a megbeszélte helyre, biztos ott vannak már a többiek is. Késni nem akar, az borzasztó lenne.

Este késve ér haza újvidéki gyermek, ezért anyu jól lekiabálja és aludni parancsolja. A gyermeknek nincs lelkiismeret-furdalása emiatt, mert nagyon jól szórakozott. Hiába, ilyen a kamaszkor...

Tápai Ramóna, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Egy nap a sok közül

Elindulok az iskola felé. Már messziről megpillantom az iskola kupoláját. Útközben jönnek-mennek a kocsik melletttem.

Befordulok az iskola utcájába. Már távolról halom a gyerekszivajt. Belépve az iskola kapuján, megpillantom a rengeteg gyereket, amint ide-oda szaladgálnak. Köztük van a tizenhét osztálytársam is, akik köszönnek nekem. Csöngetnek! Rohanunk befelé. Odaérünk az osztálytermünk elé, várjuk a tanárnőt. Felvesszük a táskánkat, és irány az osztály. Ricsaj, székcsikorgás, könyvek dobálása, leülünk. Elkezdődik az óra. A teremben síri csönd, csak a tanárnő beszél. Mindenki mást csinál csöndben. Heni kuncog Stellával, Áron, Csongi rajzol, Sztéfán bolondozik, Karolina, Emese pletykálnak, Andi a haját igazítja. Én mosolygok magamban azon, hogy ahányan vagyunk, annyi dolgot csinálunk. A tanárnő kéri a figyelmünket, mert új anyagot veszünk. A gyerekszemek egyszerre izgatottan felpislantanak, hogy miről szól az új anyag. A tanárnő ír, mesél. Igyekezve jelentkezünk, hogy felszólítson, és elmondjuk érdekes sztorinkat, ami az anyaggal kapcsolatos. A tanárnő mindnyájunkat meghallgat, aztán házi feladatot ad. Újból hangzavar keletkezik. Kicsengetnek! A folyosón tömeg, lökdösődés. Gyorsan megyünk a másik osztályteremhez. Letesszük a táskánkat, és futunk az udvarra. Az udvarban a nagy fák körül a padokon csoportosulnak a diákok. Minden osztálynak megvan a törzshelye. Az összes gyerek valamit csinál (ugrál, röhög, futkározik, pletykál, kosarazik). Odamegyek az egyik padhoz, ahol az én osztálytársaim vannak, figyeljük a társainkat, hogyan hülyülnek, és jót szórakozunk rajtuk, pletykálunk. Viszont a tizenöt perc is eltelik, megint futunk be az ajtón. Újból eltelik néhány óra. Várva várjuk a csöngetést, amikor kirohanhatunk a kapun, és siethetünk haza.

Már majdnem otthon vagyok, de visszapillantok az iskola kupolájára, és azt gondolom magamban: Holnap is találkozunk!

Bártol Nikoletta, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Az én kavicsom

Van egy kabalám. A szobám kis zugában, mégpedig a szekrényemben rejtőzködik.

Ez egy kis napló. Apró, féltett tárgyam. Régebben rendszeresen vezettem. Most már csak akkor írok bele, ha valami fontos történt aznap, vagy ha van rá időm. Bár kiskoromban több időm lett volna írni bele, mégsem tettem meg. Manapság úgy gondolom, hogy jó időtöltés a naplóírás. Egyrészt, mert stresszoldó, másrészt viszont, ha valami nyomja a szívemet, bánt vagy valamiről nem szeretnék beszélni, neki elmondhatom. Úgy érzem, mintha egy kedves, jó barát lenne mellettem, akinek bármit bármikor elmondhatok, s jól tudom, nem adja tovább senkinek. Tudom, hogy ő sosem fog megbántani, ahogy eddig sem tette, és nem fog nekem csalódást okozni. Elég furcsa, de vele még sosem vesztem össze. Jó tudni, hogy erre a féltett tárgyamra mindig számíthatok.

Kilenc- vagy tízéves lehettem, mikor az unokatestvéremtől kaptam születésnapomra. Emlékszem, akkor még nem nagyon érdekelt az ilyesmi, de ma már, ha több időm lenne, többet írnék bele. Az ajándékozó nem is tudja, milyen hálás vagyok neki, amiért ezt kaptam tőle. Ez volt az eddigi legszebb ajándékom.

Van hozzá egy kulcs is, amit kibélelt, párnás „kincsesládikóban” tartok. De azt nem árultam el eddig senkinek sem, hogy hol. Még mindig szívesen emlékszem arra a napra, amikor abba a „kincsesládába” helyeztem, mint valami értékes tárgyat, s attól a naptól kezdve más volt a viszonyom az ilyen dolgokhoz.

Ma már a kedvenc időtöltésem a naplóírás. De amit még jobban, és még szívesebben csinállok, az, hogy olvasgatom a naplót, s érdekes visszanézni a régi énemre.

Romic Márta, 7. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Padtárs

*Az én padtársam, Stella
Kedves kis fruska.
Futásba nem előljáró,
Észben viszont kiváló.
Tollat ragad, fest, rajzol,
Kis művész ő a javából.*

**Angélovity Henrietta, 6. osztály,
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

Tűvé tettem...

Délelőtt pakoltam a táskámba, de nem találtam a történelemfüzetem.

– Anyu, láttad-e a füzetem? – kérdeztem.

– Nem – felelte.

Ekkor felhívtam az osztálytársam, és megkérdeztem, nem maradt-e nála, amikor a leckét vittem. Ő sem találta.

– Jól van, akkor majd megnézem itthon – válaszoltam.

Tűvé tettem az egész házat, kerestem a nappaliban, a szobámban, a konyhában, de semmi. Az idő meg szaladt. Úgy eltűnt a füzet, mint ha soha nem is lett volna. A tanár tegnap azt mondta, hogy átnézi a füzeteket.

– Jaj, ha most egyest kapok!

Anyu is mondogatta, hogy milyen hanyag vagyok. Kétségbeestem. Kellett indulni a suliba, de a füzet még sehol. Már kezdtem feladni, mikor a szekrény elé néztem.

– Megvan! Megtaláltam! – kiabáltam. El sem volt veszve. Azt az örömet!

Felkaptam a táskát, és rohantam a suliba. Bevallom, hanyag vagyok egy kicsit.

Mák Emese, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

Önjellemzés

Azt hiszem, nehéz önjellemzést írni, mivel szerintem a barátaimnak realisabb képe van rólam.

Hát talán kezdjük az elején! A kisoroszi általános iskola nyolcadik osztályos tanulója vagyok. Hosszú, barna hajam, sötétbarna szemem van. A magasságom és a testsúlyom átlagos. A belsőm? Ez kemény dió, mert ami azt illeti, elég nagy az önkritikám. Megpróbálok a jó tulajdonságokról is írni. Mindig célt tűzök ki magam elé, amit el szeretnék érni. Mondhatjuk, hogy határozott és kitartó személy vagyok. A mottóm: „Semmi sem lehetetlen!” Nálam ez annyit jelent, hogy amit szeretnék, azt el is érem, bármi áron. Ebből kifolyólag van az a rossz tulajdonságom, hogy makacs vagyok. Még akkor is harcolok az igazamért, mikor már magam is rájöttem, hogy valójában tévedek.

Mások szerint néha túlzásba viszem a precizitást, de ilyen vagyok. Szerintem, ha az ember csinál valamit, akkor az legyen százszázalékos.

Szeretem az őszinteséget, ezért csak olyan emberekkel szoktam barátkozni, akik ezt tisztelik. Talán a legnagyobb hibám, hogy naiv vagyok, ami a barátokat illeti. Hamar megkedvelem az embereket, és megbízom bennük.

Emiatt már párszor pórul jártam, de azon igyekszem, hogy ezek miatt az emberek miatt, akik elárultak, ne veszítsem el a bizalmamat a tisztességes emberekben.

Életem végéig tanulni fogok a hibáimból. Ez az élet rendje, és én ezt tisztелеm. Csiszolni fogom a külsőm és belsőm is egyaránt.

Berta Márta, 8. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

RÜGYFAKADÁS

A bicikli bánata

Kétkerekű és kék színű bicikli vagyok. Az első gazdám egy nyolcéves fiú volt.

A születésnapjára kapott, és nagyon megörült nekem. Legelső éjszaka betolt a szobájába. Reggel megtörölgetett, s utána elment velem az iskolába. Egy héttel később nagyon sietett, és letörte a lábam. Elvittem kirándulni a tóra, sokat kerékpároztunk. Sajnos lehorzsolódott a szép kék színem, s így már nem törődött velem annyit. Kint hagyott az esőben, nem törölgetett többet. Télen még betolt a garázsba, hogy ne rozsdásodjak, de később rám sem nézett. Tavasszal elővett, s elmentünk biciklizni. Szét volt szakadva az ülés, és nyirkorgott a láncom. Ekkor csak úgy bedobott az árokba. Tizenkét éves lett, és én már kicsi voltam neki.

Az apukája felújított engem, és másik gazdát kaptam, ő pedig új biciklit.

Az új gazdámmal is jó barátságban vagyok, amikor fényesre törölve alvóhelyemre tol, gyakran emlékszem a régi szép időkre.

Surányi Máté, 6. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Juhász Erzsébet Régi ház című elbeszélését olvasva emlékezik 12 doroszlói hetedikes a kisgyermekkorai becsapásokra, átejtésekre. Íme két példa:

Becsaptak

Mikor körülbelül 5-6 éves voltam, az unokatestvéreim eljöttek hozzánk rám és a bátyámra vigyázni. Tél volt, és bent játszottunk a szobában.

Asztaliteniszeztünk, és én véletlenül a szekrény mögé dobtam a labdát. Mondták, hogy vigyázzak, ha ki akarom szedni a szekrény mögül, mert szellemek vannak ott. Nem mertem kiszedni a labdát. Több labda nem volt, ezért abba kellett hagynunk a játékot.

Nyolcéves koromban eszembe jutott, hogy egyszer beesett a szekrény mögé a labda. Rászántam magam, hogy kiszedjem. Ki is vettem, de közben nagyon féltem ezektől a bizonyos szellemektől. Hát nem volt ott semmiféle szellem. Jól átverték.

Nem hittem el

Mikor még 5.-es voltam, beakartak csapni az akkori 8.-os fiúk. Azt mondták, hogy a régi malomnál él a sasember. Én nem hittem el. Azután még azt is mondták, hogy minden szökőévben kijön a malomból, és elvisz négy embert. Minden évre egyet. Ezt nem hittem el. Azután még azt is kieszelték, hogy este szokott vadászni, és ha a malom közelébe megyünk, akkor úgy jelez először, hogy valami hangot hallat, hogy menjünk el. Másodszor még valamit le is dob a földre. Harmadszor pedig megtámad. Én ezt sem hittem el. Végül még azt mondták, hogy ha a mobiltelefonunk ismeretlen számon csörög, akkor jön, meg ha a számítógéped magától bekapcsol. Az egyik barátommal ez történt. Hazaért este, egyedül volt otthon, és a számítógépe magától bekapcsolt, meg a mobiltelefonja ismeretlen számon csörgött. A mobiltelefont az egyik 8.-os fiú hívta. A számítógépre még ő sem tud magyarázatot, ez még ma is egy rejtély. De az biztos, hogy ilyen sasemberféleség nem létezik.

RÜGYFAKADÁS

Őszi gondolatok

Sokat gondolkodtam, hogy miről is írok, a gyermekhétről vagy a körülöttem lévő természetről. És hogy miért pont a természet gyözedelmeskedett? Egyszerű, mert állandóan változik, sohasem ugyanolyan.

Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a tűzforró nyarat felváltotta a hűvös, szeles ősz. A nappalok rövidülnek, így a jó, megszokott, nyári éjszakába nyúló focizásokról is le kell mondanunk. A lombhullató növények levelei elsárgulnak, elvörösödnek, átmenetileg gyönyörű színpompába borítva a természetet, mielőtt még bánatosan, kegyetlenül lerángatná őket a szél az oly szeretett fájukról, ágaikról. Néhány későn érő növény még meghozza termését, aztán azok is átadják magukat az elmúlásnak. Mivel a hőség kiszípolozta földjeinket, a kiadós őszi eső most aranyat érne, megfürdetné a porlepte vidéket, és segítené a földben nyugvó magvak kicsírászását. Ilyenkor az emberek még szorgosak, mint a határt. Az egyik a kukoricát szállítja, a másik az almaszüretre siet. Ez olyan, mint egy nagy levegővétel az elmerülés előtt, vagyis gyorsan fejezzünk be mindent, mielőtt beköszöntenek a fagyos napok s a hó. Azt mondják, az ősz az elmúlás évszaka. Jó, megértem, miért illetik ezzel a kifejezéssel. Nagyon kedvetlenek az emberek ilyenkor. Ezt egyáltalán nem értem, mert én ugyanúgy szeretem az őszt, mint a többi évszakot. Mindegyiknek megvan a maga szépsége és hátránya is. Ilyenkor a táj szépségét csodálom. Reggel, mikor az iskolába megyek, a friss levegő teljesen kijózanít a reggeli mámorból. A gasztronómiája pláne elragadó. Imádom a lédús, ropogós almát, szőlőt, körtét, az otthon melegét átjáró, címetes tökös rétes illatáról és ízéről nem is beszélve. Nemhogy fogalmazást, hanem egyenesen regényt lehetne erről írni! Hú, ha csak rá gondolok, összefut a nyál a számban!

És mivel ilyen lelkesen ecsetelem, mit szeretek az őszben, most egy pár szó arról, hogy mit nem. Hát a napokig tartó esőt, azt nagyon nem szeretem, és az ezzel járó lucspoccot, sarat... ez eléggé kiábrándító tud lenni.

Lassan befejezem írásom, mert kifogytam a szóból.

Saszivárevity Edvárd, 7. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Az ősz csodái

Nézz, nézz, nézz a tájra,
a szép, színes világra!
Milyen szépek a levelek,
őszi színben fürdenek!

A madarak készülődnek,
vándorolni igyekeznek,
el is mennek más földrészre,
Afrika jó meleg területére.

Az emberek igyekeznek,
őszi munkát elvégeznek.
Dió koppan, azt szedik,
almát fáról leveszik.

Fűtenek a lakásokban,
óvodákban, iskolákban.
Hogy ne fázzanak a gyerekek,
még meleg ruhába is öltöznek.

Így készülnek a télre,
fagyokra és hideg reggelekre,
így készülnek a télre,
a várva-várt hóhelyekre.

Horvát Réka, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

Három író: Juhász Erzsébet, Mándy Iván és Nagy Lajos is beleszólt a mai Rügyfakadásba.

Juhász Erzsébet Régi ház című elbeszéléssel ébreszt gyermekkori emlékeket **a doroszlói hetedikeseiben**, az ő írásaik által pedig mi is emlékezünk. A Juhász Erzsébet elbeszéléseiben szereplő gyereket becsapják. „Elhítetik vele: úgy lehet pénzt szaporítani, hogy el kell ültetni a pénzmagot a Vajhegyre...” – írja kísérelő levelében a doroszlói magyartanárnő. Hasonló átejtésekben mindannyiunknak volt része, és gyakran „félelemmel éltük át... Utólag vagy nevetünk rajtuk, vagy keserű szájjal nyugtázzuk, mennyire megaláztak minket.”

Nagy titkot tudott meg **Romić Márta** Mándy Ivántól. Megtanulta, hogyan lehet kavicsból naplót varázsolni. A varázslat eredménye Márta fogalmazása (Az én kavicsom), a varázslás mesterségét pedig ti is csak Mándy Ivántól tanulhatjátok meg.

Azt meg, hogy Nagy Lajos Pesti gyermek egy napja című írása kinek adott ötletet a Rügyfakadás mai szereplői közül **egy szelletes fogalmazás** megírására, rátok bízom. Keressétek meg, és olvassátok el!

A mai Rügyfakadást az ősz is színesíti. **Horvát Réka** Az ősz csodái című versében ezt vizuálisan is érzékelteti: a versszakokat más-más, az őszt idéző színessel írja. Kár, hogy a Rügyfakadásban ezt technikai okok miatt nem mutathatjuk meg. Az Őszi gondolatok című fogalmazásban érdekes megfigyelni, hogyan olvad bele **Saszivárevity Edvárd** érzés- és izlésvilága a szokványos, de hetedikes tanuló kifejezőképességét dicséző őszi képbe.

Most pedig a 35. számba érkezett írásokat nyugtázom köszönettel:

Bácskertes: Csernai Panna, Guzsvány Henrik, Guzsvány Martin, Guzsvány Szilvia, Molnár Gábor, Péter Kinga, Saszivárevity Edvárd, Sulc Dorcka, Tadián Viola, Varga Dominik és Zámbo Illés;

Csantavér: Ali Amina, Bojtos Miksa, Csetvei Alexandra (2 írás), Farkas Naomi, Fügedi Ákos, Gábor Tímea, Hajdú László, Horvát Réka (2 írás), Jurcsék Flóra, Kollár Beatrix, Kuruc Auróra, Obrád Antónia, Pletikoszity Gábor, Pletikoszity Tamás, Sáfrány Erik, Szedlár Dániel, Tölcsér Ádám, Vörös Dávid, Zserai Petra (2 írás) és Zsoldos Krisztián;

Doroszló: Bence Regina, Cseh Hermina, Gellér Viktor, Hegedűs Hajnalka, Hencsár Dorottya, Novák Konrád, Pelt Patrik, Szabó Aliz, Szalai Szilvia, Takács Filip, Varga Gitta, Zámbo Adrienn;

Óbecse, Petőfi Sándor iskola: Angeli Marina, Csernyák Hunor és Kovács Ármin;

Pacsér: Csányi Ágnes, Drágity Nikolett, Faggyas Ábel, Mijics Martin, Nagy Mariann, Neurocsni Erik, Vilhelm Tamara;

Padé: Gubi Norbert, Pacsa Anita;

Szabadka, Đuro Salaj iskola: Jenei Dorina (3 írás), Pósa Nikolett és Romiç Márta (2 írás);

Topolya, Csáki Lajos iskola: Tóth Jázmin;

Törökbecse: Farkas Florentina (2 írás) és Pálfi Dajana;

Törökfalu: Sándor Lilla;

Zenta, Emlékiskola: Kocsis Inez, Kopasz Flóra, Mészáros Réka, Nagy Abonyi Lúcia, Serfőző Ádám, Szűcs Sára és Vukosavljev Viktor.

Legyetek továbbra is ilyen szorgalmasak!

Tomán Mária

Kirsten Dunst

Kirsten Dunst talán nem is tudja elképzelni, milyen az élet reflektorfény nélkül, de valószínűleg azt sem, hogy milyen lehet egy átlagos gyermekkor, mivel nagyon korán került rivaldafénybe. Gyerekként nem babákkal játszott, hanem őt öltöztették, mint egy babát, a játéksminkek helyett pedig igazít használta a fotózások kedvéért. A filmszerepek korán megtalálták, és közben ő is az iskolapadot koptatta, csak épp másként, mint a diákok legnagyobb többsége. Képzelt interjúnk tehát Kirsten Dunsttal készült, akinek a magánélete mindig is összekeveredett a karrierjével.

– Milyen családból érkezél?

– Apám német származású, anyám pedig svéd. Apám orvosi műszerekkel foglalkozik, anyám galériát működtet, de ő maga is művész. Egy öcsém is van, akivel egybehangzó neveket kaptunk: én a Kirstent, ő a pedig a Christiant. A szüleink azonban elváltak, amikor még gyerekek voltunk, és mi az anyánkkal elköltöztünk.

– Mikor kezdődött a pályafutásod?

– Ezt nagyon nehéz felidézni, mert még én sem emlékszem ezekre a pillanatokra. Főleg csak képek és felvételek árulkodnak róla. Annyit tudok, hogy háromévesen már magazinokba fotóztak, úgyhogy a reflektorfényt és a fényképezőgép csattogását nagyon gyorsan megszoktam. Egyáltalán nem volt idegen számomra. Nyolcévesen már az első filmszerepemet is megkaptam, Woody Allen egyik rövidfilmjében, a következő évben pedig Tom Hanks mellett alakíthattam, a Hiúságok máglyájában ugyanis a lányát játszottam.

– Az áttörés is gyorsan jött?

– Mindig elfoglalt voltam, nem sokat érezkeltem abból, hogy mi jelent áttörést és mi nem. Az 1993-as év nagyon sikeres volt. Ekkor töltöttem be a tizenegyet, ami akár a szerencsés számom is lehetne. Abban az évben a Star Trek egyik részében jelentem meg, és az Interjú a vámpírral rémfilmlet forgattam Tom Cruise és Brad Pitt oldalán. Egy örök gyermektestbe zárt vámpírt alakítottam, amiért jelölést kaptam a Golden Globe-díjra. Nem semmi ez egy tizenegy éves kiscsajnak. A filmvilágban a jelölések is számítanak. A rendezők felfigyelnek azokra a színészekre is, akiket jelölnek.

– Rád is felfigyeltek?

– Mondjuk úgy, hogy az elkövetkező évek sem teltek eseménytelenül, 1994-ben játszottam a Kisasszonyokban és az Angyali érintésben is. Azután Anasztázia hangja voltam az azonos című rajzfilmben, de több mozi- és tévéfilmben is szerepeltem, például: Jumanji, Tom Sawyer kalandjai, Amikor a farkok csóválja, Chipkatonák, Az ördög számtana, A holló

3. – A megváltás stb. Ezek mind sikeres filmek lettek, nem beszélve az ezek után következő Pókemberről, amelyik egy igazi nagy hollywoodi durranás volt.

– Színészetileg melyik film jelentett számodra kihívást?

– Mindegyik, de azok a filmek különösen, amelyek megrázó témát taglálnak, mint amilyen Az ördög számtana, hiszen az egy második világháborúbeli haláltáborban játszódik, de azok is, amelyek során bonyolult jellemeket kellett megformálnom. Ilyen volt az Interjú a vámpírral, a későbbiekben pedig a Marie Antoniette. Szerencsésnek mondhatom magamat, mert épp ezekben a filmekben a szakma dicsérte az alakításomat.

– Nem zavart, hogy folyamatosan a figyelem középpontjában voltál?

– Olykor igen, különösen amikor a kamasz éveimbe értem. Az iskolát és a tanulást mindig is nehezen egyeztettem össze a filmezéssel, ráadásul forrófejű voltam, mint bármelyik más tinédzser. Többször is kívántam, hogy bár legyenek én is egyszerű tini, és a forgatások helyett inkább a haverokkal lógjak szabadon, fotósok kísérete nélkül. Amikor rám jött az ilyen tinihisztia, anyámat okoltam, amiért nem egy normális életet biztosított számomra. Azután persze ráébredtem, hogy ő mindig is jót akart nekem.

– Ezekben a napokban mi foglalkoztat leginkább?

– A Sandy hurrikán okozta katasztrófa, amely nagyban sújtotta New Jersey-t, ahol én is születtem, és ahol a gyermekkorom nagy részét töltöttem.

L. M.

Zoknikirály

Hol volt, hol nem volt, a világ közepén egy város volt, a város közepén egy házikó, a házikó kellős közepén élt, éledgelt egy kis királylány.

Királylány volt a javából, mert minden olyasféle tulajdonsággal rendelkezett, amely valakit uralkodóvá tesz egy házikóban, bocsánat királyságban. Parancsolgatótt, hangosan kacagott, még hangosabban sírt, utasított, dacoskodott, irányított, toporzékolt, szóval hatalmas ereje volt. És ami a leginkább királylánnyá tette, hogy voltak alattvalói: apa, anya, testvér, mama, óvónéni, óvóbácsi, Magdi néni. Igen, ők szolgálták hüen és odaadóan a kis királylányt. Öltöztették, etették, fürdették, játszottak vele, szórakoztatták, megmosták a fogát, vigasztalták, hozták-vitték, szerették, ki-ki a szerepe szerint.

Ám, és itt következik a mesének az a része, amikor megbomlik a rend: egyik napsütéses, királyi reggelen az egész világ, vagy legalábbis annak egy része, a kis királylány ellen fordult.

Éppen a királysági óvodába indult a kis királylány. Az alattvalók mindent megtettek, hogy rendben follyanak az előkészületek. Szóval a királyi óvodába indult, indult volna, de... A zokni! A Zoknikirály beleavatkozott a tervükbe. Az előző este kikészített királyi ruhaneműk majdnem teljes egészében tökéletesek voltak, mikor is az öltözködésnél a zoknira került a sor. Borzalmas, elmondhatatlan, szörnyűsége és rettenetes az, ami megtörtént ezzel a csodálatos és jóra való, bár reggelente egy kissé nyugós királykisasszonnyal. Az egyik zokni nem felelt meg. Igen. Igen. Az egyiket még az éppen ügyeletes szolgáló ráhúzta, és remekül illet is a picurka királylány lábára, de a másik... Ó, uramisten!, a bal láb kisujjánál nem állt jól a zoknivég. Kiállt, beállt, elmozdult, tört és dörzsölt, egyszerűen zavart a zokni.

Ó, az az átkozott Zoknikirály! Alattomos uralkodó, aki Zoknivilág egyedüli és mindenható ura. Ahol zoknit összepiszkolni nem szabad, elkoptatni, kilyukasztani pedig éppen sággal tilos. Zoknikirály mindent lát. Egyetlen óriás szemével ha pislant, végünk van. És ő ezt tette. Ez volt a bosszúja. Ez volt a megtorlás azért, mert a múltkorjában úgy elhasznált a királyi homokozóban az a rózsaszínű Hello Kitty-s zokni, és az éppen ügyeletesen lévő szolgáló kidobta. Csak fogta és kidobta. Szörnyűség! És most itt a végzet.

HIHETETLEN MESÉK KÖNYVE

A királyi óvoda nem vár, menni kell, hiszen Magdi néni már viszi a reggelit az óvodásoknak, finomságokat és jó szót osztogat, de a kis királylány csak sír, sír, potyognak a krokodilkönnyek, ázik a szép királyi ruházat, és a zokni a hibás. Kimondom: a Zoknikirály a hibás. Mondtuk, mondtuk, bocsánat, de... most már késő, sírta a kis királylány.

Riadó! Riadó van a birodalomban. Harsonák zengenek. Alattvalók ki az ágyból! Zoknikirályt elfogni! Keresni, kutatni, az egész birodalmat átrázni!

Hamar nagy lett a sürgés-forgás, mindenki fiókot húzogató, ruhákat dobáló, játékot döntögető, szekrényt nyitogató és hangosan beszélő. Anya a konyhaszekrényben keresi, a testvér a számítógépnél, apa kiszaladt a garázsba, ott kutatja a tettest, a mami meg a

bútorokat mozgatja, de nyoma sincs. Eltűnt. Zűrzavar és hangzavar.

Megállj csak! Megvan. Becsapjuk mi azt az alávaló Zoknikirályt. Nem fog ki rajtunk. Hogyan? Figyeld csak! Megcseréljük. A balt húzzuk a jobbra, a jobbat a balra! Ugye érted már, kis királylány? Mi tréfáljuk meg a Zoknikirályt, csipiszt mutatunk neki, és a bal zoknit a jobb lábára, a jobb zoknit a bal lábára húzzuk fel. Már nem is tör, nem is szúr, nem is zavar. Már nevetünk és kacagunk. Megnyertük a háborút. Zoknikirály elmenekült dühében, a királyság ismét diadalmaskodott, a kis királylány óvodában, a birodalom csendes. Boldogan éltek, még meg nem... nem, nem, ebben a mesében soha senki sem fog meghalni.

Móra Regina

A szekrénylakó Mesehősök (Kiscsutka, Főcsutka, Alcsutka, Dugófej, Rágcsa, Sipirc, Büdi és Kajlagomb) elhelyezkednek egy kényelmes zúgban, és a Hihetetlen Mesék Könyve mesélni kezd nekik. Csík Mónika „szekrénytörténetei”-nek központi helye, az elbeszélés tere egy régi ruhásszekrény; a valóságból a „hihetetlen mesék világába” való átjárás szerepét tölti be, olyasfajta határ(átjáró) mint Lewis Carroll történeteiben a tükör, miként a szekrényajtó mögött tengert vizionáló kislány is Alice-alteregó. Ezen a – határtalan képzelet világába utat nyitó – (milyen érdekes!) határon túl a hihetetlen szó jelentése is módosul: a „nem hihető” helyett a „minden lehetséges” értelmét veszi fel.

Móra Regina

Ha tovább haladunk a realistól való távolodás vonalán, Basity P. Gréta meséinek abszurd világába lépünk; alogikus beszédmódja, „favicces” humora abból a kifordított (alsó, külső) látószögéből generálódik, amelynek révén egy, a – számára – nagyvilágba vetett, esetlen csibe (?) szerű lény, azaz Helán Csibe a körülötte lévő

Új csodák

világot látja és értelmezi. Nem is történik semmilyen csoda vagy átváltozás ezekben a történetekben, csak épp az események valós képének visszája jön létre, amelynek révén hihetővé válik, hogy egy vizilóra hasonlító, fogfájás miatt könnyező fenevad – a „krokodilrajácapabálna” – nem szereti az édességet, miközben a tanulság csak annyi, hogy „ha halat szeretnél vacsorázni, sose ugrálj párosat”, a csokis fagyit, „ne a cipőboltban keresd”, vacsora előtt pedig, „ne mássz fára”...

Nem esetlen, inkább „esendő” kisállatok történeteit mondja el M. Krekity Olga mesélője a beleélésnek azzal a módszerével, amelynek révén döbbenetes képpé válik előttünk, milyen nagy károkat okoz a természetes környezet rendjébe avatkozó, kirekesztő, az állatok világát nemtörődömségével, gonoszságával „megsebző” ember. M. Krekity Olga állatokról (kiskutyákról, macskákról, egy csökönyös számról, madarokról) szóló rövidtörténetei az állatokat emberi érzelmekkel felruházó természetértelmezés révén nyerik el meseivé avató karakterisztikájukat.

A Szerelmes buszok című fejezet meséi formailag inkább gyermeknovellák, ugyanakkor mind az öt történet továbbviszi a hagyományos mese egy-egy elemét. Balogh István novellájában a buszokat megszemélyesítő gyermeki látószög hozza létre a mesei hangulatot. A Bence a monitor mögött című mesében az át- és visszaváltozás motívuma, a számítógépes játék virtuális világába való átlépés eljárása eredményezi ugyanezt a hatást. De a „világgá menés” (Pöttömke), az igazi társat helyettesítő beszélő állat (Eurokrémes palacsinta), a kívánságot (a szerelmesnek lenni vágyát) beteljesítő aranyhal (Az aranyhal), és az álomban megelevenedő tárgy motívuma (Mesébe illő kakukkos

óra) – egy kakukkos óra hiányzó „madara” – is ezt a funkciót tölti be.

Az előbbieken vázolt meseváltozatnak épp az ellenkezője: a prózateremtő beszédmód klasszikus mesei formát szétvető eljárásainak érvényesítése sorolta egy fejezetbe (Elmese) a Zoknikirály, az Elmese, a Defurcsa család, a Tintó, a Hazahívó varázslat és A huncut és a ravasz róka című meséket. Látszólag minden jelen van ezekben a történetekben, ami egy tündér-, mítikus vagy varázsmese rekvizitumai közé tartozik: királyság, kényeskedő királykisasszony, próbatétel, vándorút, bajjelzés, segítők és ellenségek az úton, varázseszközök, antropomorfizált állatok, megelevenedő tárgyak stb., ugyanakkor az elbeszélés hangvétele, (ön)írói és groteszk vonásai, valamint a hagyományos mesei narratívába nem illeszkedő modern (itt anakronisztikus) valóságkelemek (komputer, facebook, osztálykirándulás, robotok, transformensek, hackerek, chat, e-mail stb.) jelenléte vissza is vonja a műforma érvényesülésének lehetőségeit.

A klasszikus mesei elbeszélés eljárásai és alakzatai leginkább A pók és a pillangó című fejezet öt meséjében (A mosolyerdő titka, Szibi elveszett boldogsága, A pók és a pillangó, Dadogós Jankó, A nagymakk, a kismakkok és a vadmalac) maradnak változatlanok, mégis: a sajátos mesei térben kibontakozó történések, a megjelenített érzelmi és hangulati közeg, a kifejezett érzésvilág és utalások leginkább mai világunk jelenségeire, egy modern, változó világ történéseire reflektálnak.

A fizika egyik alaptörvényét átfórmálva, parafrázálva: a meseteremtő csoda sohasem vész el világunkból, csak átalakul. Új formában, új alakzatban, egy új világ, új meséiben teremtdők újjá mindig.

Bence Erika

Kedves Olvasó Tanulók!

A Hihetetlen mesék könyvéből választottam egy mesét számotokra. A Jó Pajtás és a Forum Könyvkiadó idei nagy vállalkozásának, a gyermekmese-pályázatnak a látványos eredménye ez a könyv!

Móra Regina Zoknikirály című meséjében minden ott van, ami egy hagyományos mese tartozéka: kényeskedő királykisasszony és

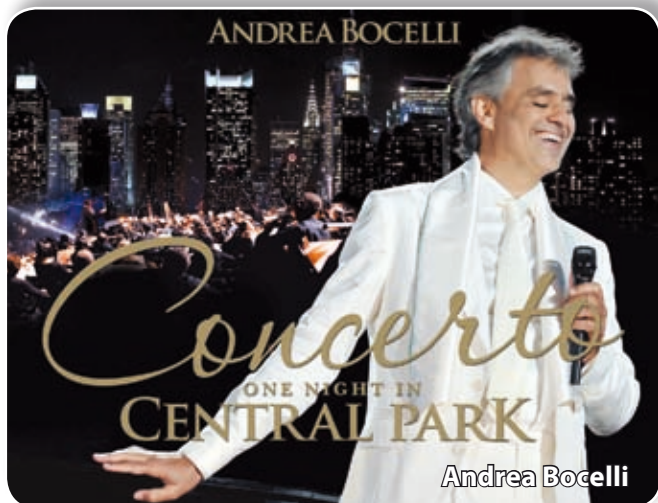
alattvalók, a zordon királyi hatalmasság. Csak már minden mai benne: a klasszikus meséhez képest átalakultak a történései. A királykisasszony egy kényeskedő kislány, a körülötte sürgölődő, s elégedetlenségére (hisztériájára!) orvoslást kereső alattvalók pedig saját családjának tagjai. Hogy néha milyen kalamajkát okoz életünkben egy pár hiányzó zokni!

Olvassátok el ezt az új mesekönyvet.

A klasszikus márpedig menő!

A klasszikus nemcsak komoly – ezzel most a zenére célzunk. Más-képp mondva: nemcsak komor eseményeken vagy szomorú lélekkel lehet klasszikus zenét hallgatni. A klasszikus zene mindenhol ott van, csak ki kell nyitni a fülünket. Nincs is rendjén, ha egyes diákok azért fanyalognak, mert a zenetanárnő klasszikus zenét hallgattat az osztályal. A tanárnő ugyanis jót akar, ki akarja nyitni a fületeket, és ezzel a zeneiskolás tanulók is bizonyára egyetértenek. A legjobb filmzenék is klasszikus csodák, és elcsodálkoznátok, de a könnyű zeneműfajok ünnepezt sztárjai is nagyon gyakran klasszikus zenét hallgatnak, sőt vannak, akik azon nőttek fel. Van, mikor a klasszikus a mai zenével keveredik, és abból születik valami eget rengető, például a legutóbbi magyarországi X-Faktorban, Fehér Zoltán által előadott zeneszám, Robin Thicke When I Get You Alone-ja, amely valójában egy Beethoven-átdolgozás. Összefoglalónkban ezúttal a klasszikus zenevilág mai ünnepezt sztárjairól szólnak, és egy hihetetlen felfedezésről, amely épp Beethovenhez fűződik.

A klasszikusok brit díjkiosztója

A múlt hónapban tartották meg az idei Classic Brit Awardsot. Az opera sztárja, Andrea Bocelli, a csodálatos hangú és köztudottan vak olasz énekes egy különleges elismerésben részesült. Ő lett az év legjobb nemzetközi előadója, a díjjal pedig egyben karrierjének jubileumi, huszadik évét is ünnepelte. Jelölték továbbá az év férfi előadója, valamint az év albuma kategóriákban is, utóbbit a Concerto – One Night In Central Park című lemezért. Andrea Bocelli huszonkét albumot jelentetett meg, és több mint 75 millió lemezt adott el világszerte húszéves pályafutása alatt. Az év legjobb lemeze díját végül André Rieu kapta az And The Waltz Goes On lemezéért. Díjazottak lettek továbbá: Nicola Benedetti legjobb női és Vasily Petrenko legjobb férfielőadóként, Miloš Karadaglić lett a legkiemelkedőbb feltörekvő művész, és Benjamin Grosvenor kapta a kritikuskok díját.

Az év legjobb dala

Az idén először egy új kategória és díj is helyet kapott a versenyben, méghozzá az Év Dala, amelynek befutója a Military Wives, illetve a Katonafeleségek kórusa, akik Paul Mealor Wherever You Are című karácsonyi dalát tették halhatatlanná, Gareth Malone karnagy vezényletével. A díjat egyébként a közönség szavazatai alapján ítélték oda.

Életműdíj filmzenékért

Az életműdíjat John Williams hollywoodi zeneszerző vette át, aki többek között a Star Wars, a Harry Potter, a Cápa, az Indiana Jones, a Superman és az E.T. filmek ismert számaint komponálta. John Williams az életműdíj mellett az év zeneszerzője is lett a Hadak útján és a Tintin kalandjai című filmek zenéjéért.

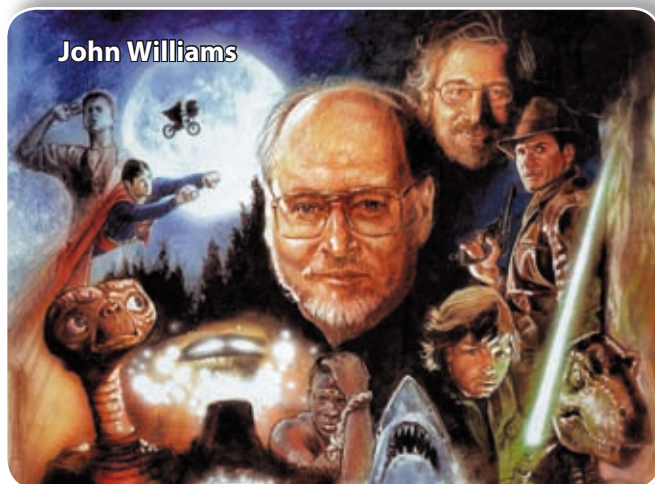
Beethoven

Hihetetlen felfedezés

Amíg a figyelem a klasszikus zene brit díjkiosztójára irányul, egy hihetetlen felfedezésre is sort került, amely szintén a klasszikus zene világát érinti. A manchesteri egyetem szerint most, vagyis 192 év elteltével került elő egy eddig ismeretlen Beethoven-darab, ami egy ókori himnusz átírata. A zeneszerző a Pange Lingua című gregorián énekhez hozzáírt egy harmóniát, és módosította a dallamát. A futam egy vázlatfüzetbe volt írva, de korábban egy feladatként vagy egy másik darab vázlataként értékelték. Barry Cooper professzor ismerte fel a himnusz dallamát, és azonosította a kétperces darabot ismeretlen Beethoven-műként.

A professzor – aki a zeneszerző egyik legelismerettebb szakértője – szerint ez egy ritka példája annak, ami bizonyítja, hogy Beethoven vallási zenét is írt. A vázlatfüzet – amely a berlini állami könyvtárban található – 1820-ból való, átírva és publikálva pedig 2010-ben lett. Cooper szerint a Beethoven-tudósok eddig azért nem azonosították korábban a darabot, mert úgy nézett ki, mint egy sor jegyzet. Mint azt közzétette, Beethoven apró változtatásokat eszközölt az ezeréves gregorián ének, a Pange Lingua dallamán, és talán azon a ceremónián játszotta, amikor patronáltját, Rudolf nagyherceget Olmütz osztrák érsekévé avatták 1819-ben (amikor a zeneszerzőn már lassan teljesen úrrá lett a sükettség).

Összeállította: L. M.

John Williams

Távozz Sandy!

Bon Jovi és Bruce Springsteen is azok között van, akik úgy döntöttek, hogy hozzájárulásukkal támogatják a Sandy névre keresztelt hurrikán áldozatait. A népszerű zenekar például egy londoni sajtóbemutatót mondott le, hogy visszatérjen az Egyesült Államokba. Az együttes frontembere, Jon Bon Jovi azt mondta, mindenképpen haza kell térnie a feleségéhez és a gyerekeihez, akik New Yorkban ragadtak. A New Jersey államból származó rocker egyébként ismert a jótékonykodásáról, és ott segít, ahol tud. A Red Bank nevű városban létrehozott egy közösségi konyhát is – JBJ Soul Kitchen néven – ahol számos rászorulónak adnak enni. A Bon Jovi egy másik New Jersey-i ikonhoz, Bruce Springsteenhez is csatlakozott egy adománygyűjtő akcióban. A koncerten fellépett többek között Christina Aguilera, Billy Joel, Sting, Mary J. Blige, az Aerosmith magja, és Jimmy Fallon színész, énekes is.

Eladó

a szétzúzott gitár

ANirvana hajdani frontembere, Kurt Cobain a grunge-korszak egyik legfontosabb klipjének számító Smells Like Teen Spiritben zúzta szét azt a basszusgitárt, amelyet hamarosan bármelyik tehetséges gyűjtő megvásárolhat. A kikiáltási ár eleve magas: 40 ezer dollár, de ennek a sokszorosára is felmehet. A hangszer – a „legenda szerint” – néhány nappal a videoklip forgatása előtt vásárolta néhány dollárért az együttes basszusgitárosa, Kris Novoselic, egy használt holmikat árusító üzletben, a forgatás után pedig a stáb egyik tagja mentette meg. Az árverés úgy tudni, hogy november 29-én lesz Londonban.

A tündéri Nicki

Az extrém megjelenésű rapper-énekes, Nicki Minaj vadonatúj albuma a tervek szerint november 19-én jelenik meg. A Pink Friday Roman Reloaded: The Re-Up című stúdióalbum újabb kislemezehez, a Va Va Voomhoz már el is készült a bemutatkozó videó. Az előzetesen megszelídített tervek szerint ez a dal lett volna a Pink Friday: Roman Reloaded első bemutatott kislemeze, de valami miatt más-hogy döntött a menedzsmen. Angliában néhány hete próbaképpen mégis megjelentették a slágert egy maxin, a rajongók nem kis öröme. Mivel a szám igen jól fogyott, és egyre ismertebb lett, bevetették mellé a klipet is. Az énekesnő a klipben egy tündérmese főhősének bőrébe bújva, hercegnős szettben várja a fehér

lovon vágató herceget. A fanatikus rajongóknak ezúttal sem kell csalódnuk, Nicki a tőle már megszokott, hétköznapiak egyáltalán nem nevezhető ruhakölteményekben tündököl ezúttal is, és látható szőke, vörös, fekete hajjal is. A dalhoz tartozó klipet már az év elején leforgatták a Roman In Moscow-val és a Stupid Hoe-val együtt.

Star Wars mindörökké

ADisney megvásárolta a Lucasfilmet, a Csillagok háborúját is gyártó produkciós céget, és most a kultikus filmek folytatását tervezik. A Disney már eddig is számos fejlődő és sikeres kisebb céget kebelezett be, mint például a Pixart vagy a Marvelt, ezzel biztosítva azt, hogy a Disney név ne kezdjen zuhanórepülésbe. Ezúttal George Lucas „gyermekét” karolták fel: a Lucasfilmet, amit több mint négy milliárd dollárért vásároltak meg.

A fúzió hírével egyszerre jelentette be a csapat, hogy 2015-re bizony érkezik a Star Wars: Episode VII. Valószínűleg e legújabb vállalkozás is a maga nemében trilógiává bővül majd, számíthatunk tehát nyolcadik és kilencedik részre is a jövőben. George Lucas így nyilatkozott a nyilvánosság előtt az egészről:

– Az elmúlt harmincöt évben az volt a legnagyobb öröm számomra, hogy a Csillagok háborúját az egymás után következő generációk ugyanúgy szeretik a mai napig. Most itt az idő, hogy továbbadjam a Star Warst a következő generáció filmkészítőinek. Mindig is hittem abban, hogy a Csillagok háborúja túlélhet engem, és úgy vélem, fontos, hogy még életem során megteremtsem az átadás lehetőségét. Biztos vagyok benne, hogy a Lucasfilm Kathleen Kennedy vezetésével új otthonában, a Disney-nél sikeres lesz, a Csillagok háborúja pedig tovább élhet és tölthet be fontos szerepet számos elkövetkező generáció életében – mondta.

A mobilok nyerték meg a választást Obamának?

Hogy mekkora befolyása van a modern kutyuknek a világ dolgainak alakulására, bizonyítja az alábbi vendégszöveg.

Az okostelefon és tablettulajdonosok sokat segítettek mindkét amerikai elnökjelöltnek támogatást gyűjteni a 2012-es választások idején, ráadásul a mobil számítástechnikai eszközök felhasználói közvetlenül hozzájárultak Barack Obama elnök keddi megválasztásához.

Az exit pollok többsége szerint Obama elnök a 18–29 éves szavazók 60 százalékának voksát nyerte el. Ezek a fiatalok nagyobb arányban használnak okostelefonokat és más mobil kutyüket, mint bármely másik korosztály. „A mobil számítástechnika tényleg megváltoztatta az elnökválasztás kimenetelét” – mondta Darcy Wedd, a mind Obama, mind republikánus kihívója, Mitt Romney számára gyors kampány-hozzájárulást lehetővé tevő Web widgeteket biztosító Payvia elnöke. „Hatásukra több ember járult az urnák elé, méghozzá több fiatal, ami segítette Obama elnök újraválasztását” – tette hozzá Wedd. Az újraválasztott demokrata elnöknek négy éve volt, hogy kiépítse közösségi médiatámogatását, és úgy tűnik, ezen a téren rendkívül sikeres volt.

A Payvia csak az Egyesült Államok Szövetségi Választási Bizottságának engedélyével juttathatta el mindkét jelöltnek a mobilról és SMS-ben beérkezett hozzájárulásokat. Miután a cég minden észak-amerikai és több nemzetközi szolgáltatóval szerződést kötött,

már megoldhatóvá vált a számlázás. A legtöbb esetben a felhasználók egy kulcsszót küldtek el a megadott telefonszámra, hogy pénzben is kifejezhessék támogatásukat. A kampány vége felé mutatta be a Payvia leegyszerűsített technológiáját, ami lehetővé tette az okostelefon-felhasználóknak, hogy megnyissanak egy kampány-appot, ahol az adomány gomb megnyomása után, egy gyors telefonszám-egyeztetést követően már be is érkezett a pénz a megfelelő kasszába, a következő havi telefonszámlán pedig ott szerepelt az adakozott összeg. Ezt a képességet ebben a választási ciklusban még nem tudták kihasználni, de a jövőben elérhető lesz.

Wedd azt nem árulta el, hogy a kampánystábok mennyi pénzt kalapoztak össze mobil hozzájárulásokból. Obama elnök kampánycsapatja elmondta: közel 10 millió amerikai nagyjából egymilliárd dollárral támogatta az újraválasztást.

A mobil kampány-hozzájárulások jellemzően valamely politikai esemény idején növekedtek meg. Ilyen volt például az első elnökjelölti vita októberben. A Payvia – a konkrét számok elárulása nélkül – elmondta, hogy a vita idején Romney mobiloldalán nagy mennyiségű támogatás gyűlt össze.

A Demokraták jelölőgyűlésén Obama elnök tanácsadója, Jim Messina mondott lehangoló beszédet, aminek ideje alatt 61 százalékkal ugrott meg az egyenként 10 dollárt jelentő SMS-ek száma. Wedd szerint a mobilok felgyorsítják a támogatás menetét, hiszen

nincs szükség hosszú percekre, hogy az ember bejelentkezzen online bankjába, és onnan utalja át a pénzt.

Jack Gold, a J. Gold Associates elemzője szerint a fiatal szavazók inkább a Twitteren és a Facebookon követték a politikai eseményeket, és nem a tévéreklámokat figyelték, ráadásul rögtön továbbküldték az ott olvasottakat. „Az üzenetek gyors továbbításának lehetősége – függetlenül az üzenet tartalmától – lehetővé tette mind a negatív, mind a pozitív események és hírek felerősítését” – mondta Gold, hozzátéve, sokan azt is közzétették, hogy mikor szavaztak, így nem bélyegezték meg őket nemszavazóként.

A Payvia konkurenciái a mobil hozzájárulások piacán a Boku, illetve a PayPal által felvásárolt Zong. Előrejelzésük szerint a soron következő, 2016-os választások során a támogatásnak ez a módja még nagyobb szerepet játszik majd. Wedd szerint a Facebookon és a többi közösségi hálózaton valószínűleg be lesz ágyazva valamiféle „adakozz SMS-ben” gomb.

Obamának 31 millió, Romneynak 11 millió követője van a Facebookon, azaz egy ilyen lehetőség még könnyebbé tette volna a szavazóknak, hogy pénzzel támogassák a kampányt. Wedd hozzátette: 2016-ban már rengeteg olyan alkalmazás lesz a mobilokon, amiknek segítségével élőben követhetjük a kampányeseményeket. Ami 2020-at illeti, elképzelhető, hogy már a mobiltelefonok segítségével adják majd le az emberek a szavazatukat.

HOROSZKÓP

KOS

A megérezéseidnek köszönhetően egy lépéssel közelebb kerülhetsz a céloddhoz. Azért ne hamarkodj el semmit, egyelőre tartsd meg magadnak a dolgot. Kihívásokkal teli napok állnak előtted. Fontos dolgokban kell döntened. Légy okos és megfontolt!

BIKA

A kevesebb néha több. Alkalmazd ezt a feladataid során, mert a túlzott buzgóság rosszul is elsülhet, ha erőszakosan viselkedsz egy helyzetben. Le kell vetköznöd a hiúságodat, mert elveszthetsz miatta fontos személyeket a baráti körödből. Ismerd be, ha valamiben hibáztál, és tudj megbocsátani, ha már te is elvárod mástól ugyanezt.

IKREK

Elég furcsa a légkör a suliban, állandóan azt várják, hogy mindenről legyen véleményed. Ha nem igazán akarsz nyilvánosan szerepelni, húzd meg magad! Stresszhelyzetben jól teljesítesz, ám ez most sajnos nem lesz igaz. Sok olyan dolog ér mostanság, ami miatt aggódsz és izgulsz, így nem tudod teljes egészében ellátni a napi rutinfeladataidat sem.

RÁK

A suliban sikert sikerre halmozol. Ne aggodalmaskodj a határidők miatt, megéri egy-két napot csúszni a tökéletes eredményért. Valaki elrontja a meglepetésedet, amit az egyik legjobb barátnődnek találtál ki, hogy felviduljon. Mérges vagy erre az időre, de ha adsz neki időt, talán jóvá tudja tenni.

OROSZLÁN

Választhatsz, hogy anyaként viselkedsz, vagy önző leszel kicsit. Mások érdekei fontosabbak, vagy a tiéd? Válassz okosan, vedd figyelembe a kötelességeidet! Ha szerelmes vagy, akkor ez meg is látszik rajtad. Mások is meglepődve tekintenek rád, mert mintha egyik napról a másikra kicseréltek volna.

SZŰZ

Kicsit át kell szervezni a tanulási mód-szered. Ha nagy feladatokkal kell szembenézned, próbáld kisebb részekre szedni és apránként megoldani, ahelyett, hogy egyszerre esnél neki. Keseredéses sikerélmény ér. Egyik barátod elől halászol el egy lehetőséget, és ezért ő megbántódik. Egyelőre nem tudod kiengesztelni, de idővel megbékél.

MÉRLEG

Itt az ideje valóban tenni valamit a céljaidért. Ha változtatni szeretnél valamin, csak beszélned kell a megfelelő személlyel. Valaki azon munkálkodik, hogy megtévesszen. Légy résen, és figyelj a jelekre, mert hamis ígéretekkel kecsegtethetnek.

SKORPIÓ

Kezd elegend lenni belőle, hogy mindenki csak kihasznál, és állandóan kölcsönkéri a cuccaid. De ne húzd fel magad az apróságokon! Lényeg, hogy a fontos dolgokkal foglalkozz. Nagylelkűséged határtalan, de nem kell túlzásba vinni. Kicsit elegend van abból, hogy folyton te segítesz másoknak, és neked senki sem segít.

NYILAS

Rengeteg energiád van, és optimistább is vagy a szokásosnál. Így a legunalmasabb, legnehezebb feladatokon is könnyen átrágod magad. Kreativitásra fel! Megkönyvékez valaki a suliban, és igent mondasz egy randira. Utána már bánod, de ne aggódj, egy randiból még nem feltétlenül lesz bármiféle kapcsolat.

BAK

A környezetedhez képest jobban pörögsz, ezért le kell lassítanod, és végig kell gondolnod a dolgokat, mielőtt kinyitnád a szád. Élvezed, hogy körülötted forog a világ, de ennek hamarosan vége szakad. Ne kényelmesedj bele abba, hogy mindenki körülugrál a családdodban.

VÍZÖNTŐ

Energiádnak köszönhetően könnyen átsiklasz az osztálytársaidal vagy tanáriddal való konfliktusokon. Így jobban oda tudsz figyelni az igazán fontos dolgokra. Egy jó barátodnak adhatsz tanácsot egy fontos döntésénél. Szerencsére ismered őt annyira, és a helyzetet is fel tudod mérni, hogy jó tanácsot adj.

HALAK

Végre lesz egy kis idő, hogy behozd a lemaradásod. Hagyd abba a kishitúséget, mert nem vezet sehova. Viszont a vállalkozó kedv gyorsan kifizetődik. Nagyon úgy érzed, hogy nem jó helyre születtél. Elegend van a hidegből és a fásult emberekből. Szeretnél elköltözni valami meleg helyre, ahol több a vidámság.

Szín és jellem

Hogy melyik színt kedveled igazán, és melyik áll legközelebb a lelkedhez, nagyon sokat elárul rólad. Kifejezi személyiségedet, érzelmeidet és jellegedet. Ismerd meg a színek jelentését!

Kék – Bölcs és határozott

Az ókori Babilonban a kék a bölcsesség színe volt. Ha a kéket szereted, minden biztonnal céltudatos vagy, aki tudja, mit akar az életben. A világoskék könnyed, finom, csendet és nyugalmat áraszt. Amennyiben a kék sötétebb árnyalatait kedveled, nem áll messze tőled a határozottság. Téged a kitarás jellemez.

Piros – Fokozott aktivitás

Nehezen rejtjed el érzelmeidet mások elől. Tele vagy léttel. Hiszel benne, hogy a szeretet mindig mindent megold. Lobbanékony természetű, energikus és kezdeményező személyként magabiztosan állsz ki a világ elé. Kreativitásodat és fizikai aktivitásodat sokan irigylik tőled.

Fehér – Csak őszintén

A fehér a tisztaság, a belső csend és a harmónia színe. Őszinte ember vagy, ezért elváród, hogy mások is nyílt lapokkal játszanak. Ezzel a tulajdonságoddal azonban mások könnyedén visszaélhetnek, így sok csalódás érhet az életben. A kiábrándulás az évek során óvatossá tehetnek, nehezen fogadsz a bizalmadba idegeneket. Ha azonban valakit

igazán megkedvelsz, mindig, mindenben számíthat rád.

Fekete – Szomorúságra való hajlam

A történelemben a fekete elsősorban a gyász jelképe volt, ezt a jelentését máig megőrizte. Ha gyakran hordod ezt a színt, az olyan lelki problémákra, nehézségekre utalhat, melyekre egy ideje nem találsz megoldást. De visszafelé is hat: ha túl sokszor viseled, rosszkedvet válthat ki – próbáld meg színes kiegészítőkkel feladni.

Zöld – Mély érzelmek

Nem akarsz átformálni a környezetet, inkább te alkalmazkodsz hozzá. Olykor túlságosan is elfogadó és segítőkész vagy, ezért vigyáznod kell, nehogy a környezetet kihasználja ezt. Mind baráti, mind szerelmi kapcsolataidban vágsz a mély érzelmekre. Szereted a valódi dolgokat, nem téveszt meg a felszín csillogása, mindig a belső értékeket keresed.

Barna – Racionalitás és biztonság

Te aztán nem álmodozol, két lábbal állsz a földön. Rendkívül racionális ember vagy, a döntéseid mindig jól átgondoltak, sosem kockáztat. A türelem és a nyugalom a legnagyobb erényed, a legnehezebb helyzetekben is teljesen higgadt maradsz. Nem kedveled a kiszámíthatatlan dolgokat,

életed minden területén a biztonságra szavazol.

Lila – Lelki mélység

Különleges érdeklődést mutatsz a spirituális és ezoterikus dolgok iránt. Meg akarsz érteni a magasabb összefüggéseket, az élet értelmét. Rendkívüli a fantáziád, jó alkotó- és képzelőerővel áldottak meg az égiek. Rosszul tűröd a hazugságot, jellemzően akkor is elmondod a véleményed, amikor ezzel megbánthatsz másokat.

Rózsaszín – Álmodozó

Hatalmas lelked van, könnyen barátkozol. Érzékenységednek köszönhetően még a legkisebb dolgoknak is nagyon tudsz örülni. Hajlamos vagy a királylányos álmodozásra, és szereted a romantikát. Fontosnak tartod, hogy mit gondolnak rólad az emberek, olykor nagyobb jelentőséget is tulajdonítasz neki, mint kellene.

Sárga – Energikus, optimista

Mozgásigényed hatalmas, szeretsz sportolni, de lelkesedésed hamar lelakad. Harcos és optimista jellem vagy, de némi kitartásra még szükséged lenne. Ha inkább a narancssárgára voksolsz, az vidám és energikus személyiségről árulkodik. Jó a beszédkészséged, kedveled a társaságot, ugyanakkor erősen véded a függetlenségedet is.

Szépségápolási trükkök a konyhából

Hogyan lesz fehér a fogad fogorvos nélkül, vagy C-vitaminban gazdag a bőröd úgy, hogy nem fordulsz szakemberhez? Nézz szét a konyhában!

1. Tiszta bőr citrommal

Michelle Yeoh ázsiai színésznőnek (a Tigris és sárkány című filmben játszott) van egy jó kezelési módszere a zsíros bőrre: a citromlé. Friss citromlével mossa le és frissíti a bőrét. Ez a szépségápolási trükk nálad is be fog válni. A savas citromlé nem kegyelmez a zsíros bőr által termelt faggyúnak, és a pórusokban elrejtőző szennyeződések sem kíméli.

Készíts egy arcmosót a következőkből: 2-3 db citrom leve, 2-3 evőkanál méz, 200 ml forró víz. Az összetevőket keverd össze, és egy légmentesen zárható dobozban tárold. Használd, valahányszor az arcodnak tisztításra van szüksége.

Tanács: ha normál vagy száraz a bőröd, akkor tegyél több vizet (400 ml) a keverékhez.

2. Manikűr olívaolajjal

Julia Robertsnek van egy „titka”, amelyet mindannyian ismerünk! Olívaolajat használ kezei szépségének és finomságának a meg-

őrzéséhez. Egy tálba önts forró vizet, tegyél bele néhány csepp olívaolajat, és tartsd a kezéd a vízben 10 percre!

Egy másik módszer, amely a kezeidet finommá, a körmeidet erőssé teszi: masszírozd meg olívaolajjal a kezeidet, húzz rájuk egy pár pamutkesztyűt, és éjszakára hagyd így. A lábaidat is kényeztetheted ugyanígy, ha felhúzol egy pár pamutzoknit. Hatásos szépségápolási trükk, érdemes feláldozni érte egy pár zoknit, illetve kesztyűt.

3. Hófehér fogak szódabikarbónával

Régóta ismert trükk, lehet, hogy már hallottál róla, de jó lesz újra elővenni és gyakorlatba ültetni. Ha már egy vagyont költöttél a különböző fogfehérítőkre, amelyek végül nem is váltak be, próbáld ki a szódabikarbónát. Olcsó szépségápolási trükk, mindig kéznél van, és hosszú távon a hatása garantált.

Gyermekhét az iskolánkban

Minden évben megrendezésre kerül az iskolánkban a gyermekhét. Az idén én is a rendezők között voltam, így már belátom, hogy nem is olyan egyszerű megszervezni egy ilyen rendhagyó hetet. Sok dolgunk volt, ezért már az iskolaév kezdetén készülni kezdtünk. Ezúttal iskolánkban katonahét volt, így sok katonás játékot kellett kitalálnunk. A gyermekhét október 1-jén kezdődött, egy hétfői napon. Rövidített órák voltak, örömről, a hetedik óra elmaradt.

Hétfő (1. nap) – A parlamentben levő barátaimmal kizargattuk diaktársainkat a tantermekből az előcsarnokba, ahol megnyitásképpen egy előadással leptük meg őket. Később megtanítottuk velük a heti táncot, majd a negyedikesek Suli-buli teadélutánján vettünk részt.

Kedd (2. nap) – A „katonák” kimenőt kaptak a helyi játszótérre, ahol kedvükre játszhattak. A gyerekek jól szórakoztak.

Szerda (3. nap) – A diákok rémálma, a futóverseny volt. A legügyesebb versenyzők jutalomban részesültek.

Csütörtök (4. nap) – Az iskola minden tanulója, meg persze néhány tanár kerékpárral ellátogatott a zombori kaszárnyába, ahol katonák fogadtak minket, sőt a parancsnok beszédet is tartott nekünk. Sok fegyvert láthattunk, és megismerhettük, hogyan telnek a katonák napjai. A vendéglátók csokoládéval és szörppel leptek meg minket. A katonák mutattak egy akadálypályát, amit később a felügyeletükkel ki lehetett próbálni. Mi, gyerekek eltáncoltuk a heti katonatáncot. Fárasztó volt ez a nap, de megérte.

Péntek (5. nap) – A rövidített 6. óra után az alsósok külön képzésben, vagyis fásztó tornában vettek részt, aztán pedig a felsősök vették ki a részüket az aznapi programból. A kiképzés után finom katonabab várt ránk.

Szervezőkként reménykedünk, hogy mindenkinek tetszett ez a hét. Már várom a következő évet, a gyermekhetet és a szervezést.

Guszvány Szilvia, 7. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Mezei futóverseny

A futóverseny egy őszi napon vette kezdetét a szokásos gyermekhéten. Több programot is szerveztek számunkra hétfőtől péntekig, ami még izgalmasabbá tette a hetünket.

Pénteki napon tartották meg a futóversenyt. Nagyon izgultam, hogy milyen helyezést fogok elérni. Reggel fél tízkor gyülekeztünk a malomiskola előtt, és onnét mentünk a lóversenypályára. Útközben sokat szerettem volna beszélgetni a társaimmal, de nem sikerült velük kommunikálnom, mert úgy éreztem, hogy a torkomban dobog a szívem. Végül megérkeztünk, és mindjárt felsorakoztunk. Ekkor már mégjobban félttem. Elkezdődött a futás, és hamarosan az ötödikesekre került a sor. Füttyszóra indultunk. Ez volt számomra az a pillanat, amikor már semmit sem éreztem, a szám kiszáradt, és alig bírtam nyelni, csak a céloom hajtott. Az utolsó 200 m-en sprintben futottam, de ezt a szél mozgása meg is nehezítette. Közel a célhoz fölényesen lehagytam velem egyidős barátaimat, és teljesült az álmom. Én lettem a 2012-es mezei futóverseny első helyezettje ebben a kategóriában, Csantavéren. Nagyon örültem, hogy én kerültem a dobogó legfelső fokára. Ezután fényképezkedtünk, és örültem, hogy sokan megdicsérték. Büszkén mutattam a diplomámat a tanárainknak és az osztályfőnökömnek, aki nagyon szurkolt és biztatott engem bátorító szavaival.

Szeretek futni, mindenem a sport, a foci. Talán ennek köszönhetem eddigi teljesítményem. Persze a kitartó edzés is segített a remek helyezések elérésében.

Szedlár Dániel, 5. c, Hunyadi János iskola, Csantavér

Gyermekheti élményem

Minden évben október első hetén gyermekhét van. Ilyenkor az iskolában versenyeket, vetélkedőket rendeznek. Ebben az évben szerintem a kedd volt a legélménytelibb nap a gyermekhéten.

Kedden az osztály többsége kirándulni ment Belgrádba. Mi, hatan, akik itthon maradtunk, játékokban vettünk részt. Nagy meglepetés várt bennünket. Az udvarban láttunk zsákokat, gólyalábakat, karikákat, tekegolyót, bábukat. Az első negyvenöt perc alatt kipróbálhattuk a különféle játékokat. Mindegyik nagyon tetszett. Ezután kezdődött a verseny. A mi csapatunk maradt utoljára. Az első feladat abból állt, hogy hárman szálltunk fel egy úgynevezett „papucsra”. Ezzel a járgánnyal el kellett menni négy métert, ami nem volt könnyű feladat. Mikor ez megvolt, gólyalábra álltunk, majd két métert lépkedtünk. Ezután zsákokba pattantunk, és elugráltunk kb. húsz métert. Mindez időre ment. Négy perc alatt tettük meg a pályát. A következő feladatban tekézni kellett. Egy gyerek állította a bábukat, a maradék öt diák pedig kettőt-kettőt gurított. Itt gyors kézre volt szükség. Ez a feladat is sikerült. Ezt három perc alatt teljesítettük. Eddig mi voltunk a legjobbak. A következő próban karikákat kellett dobálni egy földbe szúrt botra. Hatot dobtunk rá egy perc, huszonegy másodperc alatt. Izgatottan vártuk az eredményhirdetést. Elsők lettünk. Nagyon megörültünk, és büszkéek voltunk magunkra. Fáradtan mentünk uzsonnázni.

Másnap alig vártuk, hogy találkozzunk az osztálytársainkkal. Egymást túlkiabálva meséltük élményeinket.

Talpai Előd, 6. a, Samu Mihály iskola, Óbecse

Kerékpárversenyen voltunk

Korán reggel autóbusszal indultunk Újvidékre.

A Kizúr István Általános Iskola képviselte Szabadkát. A mi osztályunkból hatan vettünk részt: Zsáki Viktor, Lévy Dávid, Konter Márk, Szerencse Dominik, Vörös Szintia, Hunyadi Nikolett. A tanító nénink, Ignác Hajnalka kísért bennünket az újvidéki kerékpárversenyre. Amikor megérkeztünk, nehezen vettük ki a kerékpárokat az autóbusz csomagteréből. Az előkészületek után végre megkezdődött a verseny, amit már izgatottan vártunk. A verseny szabályszerűen zajlott le. Zsáki Viktor a mi osztályunkból a harmadik helyezést ért el. Nagyon büszkéek vagyunk rá. Az összesített eredmények alapján a mi iskolánk a második helyezést érte el. A verseny után a McDonald's-ban ebédeltünk. Azután elmentünk a központba nézelődni. Ezt követően visszaindultunk az autóbuszhoz.

Hazafelé kicsit fáradtak voltunk, de azért nagyon jól éreztük magunkat.

Hunyadi Nikolett, 4. d, Kizúr István iskola, Szabadka

Újságírók az iskolában

Iskolánkban május végén kezdte meg munkáját a média szakcsoport, Kuszli Angéla magyartanárno vezetésével. A tanárno korábban a médiában dolgozott, másfél évig a Vajdasági Televízió riportere volt, és úgy gondolta, hogy mi lenne, ha átadná az ott szerzett tudását nekünk, tanulóknak. A terv szerint a szünidő után indult volna el a szakcsoport, de a gyerekeket annyira érdekelte a téma, hogy a szünetben is dolgoztak. A helyi televízió kamerát biztosított a csoportnak, így ennek tiszteletére a műsorunk a Mini Tisza Info TV nevet viseli.

Volt szerencsém részt venni az első forgatáson, ugyanis a szakcsoportra magyar nyelven én készítettem a felhívást. Aktívan részt veszek a munkában egyszer riporterként, máskor riportalanyként. Ismerkedünk az újságírás műfajaival.

Első félórás, kétnyelvű műsorunkat már vetíti a Tisza Info TV, és már sokan felfigyeltek rá, így még az Óbecse.net szerkesztőjétől, Gábor Gyulától is kaptunk egy saját rovatot, a Sulisarak.net hírmagazint. Azonban ez még nem minden, ugyanis a média szakcsoport tagjai egyben a Figyelő iskolaújság szerkesztői is. A munkákat a Jó Pajtás szerkesztőségének is rendszeresen küldjük.

A tagoknak a Facebook oldalon van egy zárt csoportjuk, ami könnyíti a kommunikációt.

Kovács Ármin, 7. b, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Milyen a karizmád?

Karizmatikus típus vagy? Milyenek látnak mások?

1. Előfordult már, hogy valakit beszélgetés közben megsértettél?

- a) Időnként előfordul. Egyesek az átlagosnál érzékenyebbek.
- b) Még soha nem fordult elő ilyesmi. Mindig tudom, meddig mehetek el.
- c) Tudtommal még nem történt ilyesmi. Legalábbis nem vettem észre.

2. Sokan vesznek körül?

- a) Nem túl sokan. Megvan a magánszférám.
- b) Néha. Attól függ, milyen a hangulatom.
- c) Igen! Szeretek nyüzsgögni.

3. Szoktál másokat meggondolatlanul kritizálni?

- a) Világosan és érthetően elmondom a véleményem.
- b) Nem. Először mindig megpróbálom mások helyébe képzelni magam.
- c) Nem. Mindenkinnek más a felfogása. Mindenkit meg lehet, és meg is kell érteni.

4. Mindig számíthatnak rád a barátaid?

- a) Ez mindig az adott helyzettől függ.
- b) Megteszem, amit lehet.
- c) Minden körülmények között. Megyek, ha szükség van rám.

5. Vonzónak érzed magad?

- a) Álomcsaj/álomszóc vagyok.
- b) Van bennem valami. Kedves vagyok.
- c) Jól érzem magam a bőrömben, és mindent megteszek, hogy a barátaim is boldogok legyenek.

6. Mit jelent számodra az aura és a kisugárzás?

- a) Nem érdekel az ilyesmi.
- b) A legjobb tulajdonságaimat.
- c) Az életcéloimat.

7. Érzékeny vagy?

- a) Egyáltalán nem.
- b) Érzékeny vagyok.
- c) Nagyon érzékeny vagyok. Ritkán tudom elrejtetni az érzéseimet.

8. Képes vagy érzelmileg magaddal ragadni másokat?

- a) Nem, ha csak úgy nem, hogy valakit felbosszantok, és elsírja magát.
- b) Igen, amikor nevetek, mások is velem nevetnek. Ha pedig sírok, mások is sírnak.
- c) A nevetésem átragad másokra.

9. Magabiztos vagy?

- a) Ez a helyzettől függ. Nem szeretek közel kerülni másokhoz.
- b) Inkább félénknek mondanám magam.
- c) Igen, általában magabiztos vagyok.

10. Érdekel mások sorsa?

- a) Igen, érdekel, hogy mennyi pénzünk van.
- b) Igen. Szeretem tudni, hogy megy a soruk.
- c) Az emberek sokfélék. Ezt érdekesnek tartom. Minden ember egy külön világ.

11. Miért vagy kedves másokkal?

- a) Azért, hogy mindent megtudjak róluk.
- b) Egyszerűen ilyen vagyok. A személyiségemhez hozzátartozik a kedvesség.
- c) Azért, hogy jobban megismerjem őket.

12. Milyenek látnak a legjobb barátaid?

- a) Tudják, hogy velem érdemes jóban lenni.
- b) Szeretetreméltónak tartanak.
- c) A legjobb barátjuknak tartanak.

13. Mindig a helyzethez illően fejezed ki magad?

- a) Hiteles személy vagyok, és mindig ennek megfelelően fejezem ki magam.
- b) Tudok alkalmazkodni másokhoz a megnyilvánulásaimban.
- c) Gyekszem mindig a legjobb formámat hozni.

Értékelés

Legtöbb az a válasz:

Nem vagy karizmatikus személy. Nem nagyon tudsz bánni az emberekkel. A barátaidat elhanyagolod. Számodra minden más fontosabb, mint az, hogy valakinek szívességet tégy.

Legtöbb a b válasz:

Kedves ember vagy, és az emberek jól érzik magukat a közeledben. Barát vagy idegen, mindenkivel barátságosan és udvariasan bánsz. Ismered az illemszabályokat, szívélyes és nyílt vagy.

Legtöbb a c válasz:

Karizmatikus személyiség vagy, lenyűgöződ az embereket. Mindig tudod, kivel, hogyan kell bánni. Szeretetreméltó, önzetlen embernek tartanak, sok barátod van.

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 12 éves lány vagyok, és nagyon szerelmes az egyik osztálytársamba, akit mindenki menőnek tart, mert jóvágású fiú, és melleleg belevaló is. A gondom az, hogy rajtam kívül még a lányok több mint felének is tetszik, mondták ők is, hogy bele vannak zúgva. Tudom, hogy sokan csak azért szerelmesek belé, mert szép fiú, és nem is gondolják komolyan, mert egyszer ebbe, máskor abba szerelmesek. Én neki még nem mondtam el, mit érzek, csak a barátóm tudja. Nem tudom, mit tegyek, megmondjam-e neki, hogy szeretem? Félek, hogy kicsúfol majd. Megírom az üzenetet, de nem küldöm el neki. Most is írtam egy újat, amit magammal hordok, sehogy, hogy elküldjem. Kérlek, segíts! Mit tegyek?

XOX”

Válasz:

Kedves XOX!

Mielőtt szóban közölnéd a fiúval az érzéseidet, finoman teszteld le, hogyan reagál azokra a nem szóbeli jelzésekre, amelyekkel megmutatod neki, hogy kedves neked: pl. szünetben te is ott vagy, ahol ő, nézed, rámosolyogsz, kedvesen köszönsz neki, amikor találkoztok. Ha ő is visszanéz, kedvesen visszaköszön, jöhet a következő lépés. Megmondod neki, hogy számodra ő különleges srác, más, mint a többiek. Lehet, hogy mindegy lesz neki, hisz ő egy menő srác. Ám lehet, hogy azt válaszolja, hogy ő téged tart különlegesnek. Különböző sokszor nehéz odaférfközni a nagyon menő, szép fiúkhöz, lányokhoz, különösen, ha el vannak kaptva. Abban is biztosnak kell lenned, hogy neked is nem csupán azért tetszik a fiú, mert a többiek szépnek és belevalónak tartják. Mindenesetre legyél magaddal türelmes, már ami a szerelmeket illeti, mert majd még csak most jön el igazából számodra a tetszések, vonzódások, szerelmek ideje.

„Kedves Bizalmas!

Egy nagy problémával fordulok hozzád. A barátóim állandóan csak pletykálnak. Ha valamiben ellentmondok nekik, akkor rólam kezdenek beszélgetni, mintha ott sem lennék. Amikor én szeretnék valamiről beszélgetni, mindig találnak valami mást. Nemrégiben egy bulira voltam meghívva, amire végül is nem mentem el, mert a barátóim azt mondták, hogy ők bezzeg nem mennek, mert egy ronda, utálatos lány is ott lesz. Később kiderült, hogy rólam volt szó. Ezt egy másik lány mondta el, akivel különben nem szoktam barátkozni. Le vagyok törve, de nem szeretném őket elveszíteni, mint barátókat, mert már régóta együtt vagyunk. Mit tegyek, hogy helyreálljon a barátságunk?

Bimbócska”

Válasz:

Kedves Bimbócska!

Jó lenne, ha még egyszer mérelegre tennéd a barátóid viselkedését irántad, és azt, hogy milyen is az igazi barátság. Azt hiszem, rögtön le tudod vonni a következtetést. Bármennyire is fájó, de ezek a lányok, számodra nem jó barátók. Elutasítanak, nyíltan és burkolt formában is. Te sem érzed már jól magad a társaságukban, csak félsz elszakadni tőlük, nehogy egyedül maradj. Idő ide, idő oda, mivel mindannyian megváltoztatok és más igényeitek, szükségleteitek vannak a barátsággal kapcsolatosan is, itt az idő, hogy bővítsd a barátóid körét. Köss új barátságokat olyanokkal, akik elfogadnak olyannak, amilyen vagy, őszinték veled és támogatnak. Biztos, hogy nem egy lány szívesen töltené veled a szabad idejét, osztaná meg a titkait, érzelmeit, gondolatait, vágyait, és te is jól éreznéd magad a társaságukban. Kezd pl. azzal a lánnyal, aki őszinte volt hozzád. De ha ez a

barátság nem jön össze, amíg nem találsz új társaságra, jobb egyedül lenni, mint ilyen álnok, elutasító személyek megalázását, elutasítását megélni.

„Kedves Bizalmas!

Szerelmes letterem egy iskolatársamba, aki egy évvel idősebb nálam. Én 6. osztályos vagyok. A gond az, hogy ő egy magába zárkózott fiú, aki nem barátkozik a többiekkel, szünetekben is külön szokott állni. Mindig egyedül. A barátóim azt mondják, hogy ez a fiú nekik egyáltalán nem tetszik. Van, aki azt mondta, hogy fél tőle, mert mindig sötétben néz. Mit tegyek? Közelítsek, annak ellenére, hogy a barátóim nem szeretik? Nem szeretném elveszíteni a barátságukat, de a fiú is nagyon tetszik. Kérlek, segíts, adj tanácsot!

P. P.”

Válasz:

Kedves P. P.!

Az igazság az, hogy a jó barátóid barátsága nem kellene, hogy attól függjön, hogy az, aki nekünk tetszik, tetszik-e nekik is. A jó barátóid megmondják a véleményüket, nem tiltanak, és melletted állnak jobban, rosszban. Serdülőkorban sokszor megtörténik, hogy a különleges, az, aki kiválik, más, mint a többiek, vonzóan bizonyul. Hogy letisztázd, miért vonzó számodra ez a fiú, azért mert más, mint a többiek, vagy éppen mert a személyisége, viselkedése, testi adottságai teszik számodra vonzóvá, próbáld meg minél több időt tölteni vele. Igyekezz minél jobban megismerni, hogy eldöntsd, egymáshoz illeltek-e, és persze, hogy megtudd, te is tetszel-e neki!!! Ha összejön a dolog, és a barátóiddal megszakad a barátság, ez azért történik meg, mert valójában nem is volt köztetek igaz barátság.

„Kedves Bizalmas!

Tizenkét éves lány vagyok, és nagyon boldogtalan. Én a többi lánynál az osztályomban testileg fejlettebb vagyok. A fiúk már el is kezdtek csúfolni emiatt. De ez nem is lenne olyan nagy gond, hanem azt vettem észre, hogy az egyik mellem sokkal nagyobb, mint a másik. Szeretnék modern, testhezálló ruhákat hordani, de nem merek, hogy ne vegyék észre a különbséget, mert emiatt is piszkálni fognak. A nyáron még strandolni sem mentem, hogy ne kelljen fürdőruhát húznom. Mit tegyek, hogy egyformák legyenek a melleim?!

ÉN”

Válasz:

Kedves Aggódó!

Légy türelmes önmagaddal, amíg teljesen be nem fejlődik nálad a testi fejlődés. A serdülőkor folyamán sokszor megesik, hogy a testünk különböző részei nem egyformán fejlődnek, sőt nem is egyforma alakúak. Fel-nőttkorban sem lesznek a mellek teljesen szimmetrikusak. Általában a domináns oldalon szokott erősebb lenni a fejlődés, kéz, láb, a mellek stb. Például, ha jobbkezes vagy a jobb oldalad, ha balkezes vagy, a bal oldalad a fejlettebb. Idővel kiegyenlítődnek a dolgok. Tudnod kell azt is, hogy ha az arcunkról készült fényképet a szimmetriatengelyen kettévágjuk, és a jobb oldali arcot a jobb oldali arc projekciójával egészítjük ki, a bal oldali képet pedig a bal oldaliéval, két különböző személy fog visszanézni a képekről. Sőt az is megesik, mint ahogyan nálam, hogy az egyik szemem formája kerekesebb, a másik pedig mandulavágásúbb, sőt a felső ajkam sem egyforma, az egyik fele egyenesebb, mint a másik. Ez adja meg minden ember egyediségét, ugyanis csak egy ilyen ember van a világon, mint te.

A szamárfülű királyfi

Egyszer volt egy király, aki nagyon bú-sult, mert nem volt gyereke; elhívott hát három tündért, és megkérte őket, gondoskodjanak róla, hogy a királynénak fia szülessen. A tündérek megígérték a királynak, hogy teljesítik a kívánságát, és azt is tudtára adták, hogy ők is ott lesznek a kis királyfi születésénél.

Kilenc hónap múlva a királyi párnak csakugyan fia született, s a tündérek felruházták a kis királyfit adományaikkal.

Az első tündér így szólt:

– Légy te a világ legszebb királyfija!

A második tündér így szólt:

– Légy erényes és okos, ha megnősz!

A harmadik tündér pedig ezt mondta:

– Nőjön két szamárfüled!

S azzal a három tündér odébbállt, a kis királyfinak pedig nemsokára szamárfüle nőtt. A király rögtön megparancsolta, hogy készítsenek egy sapkát, amit majd a királyfi fejére húznak, hogy eltakarják vele a szamárfüleit. A sapkát elkészítették, fejére húzták a királyfinak, s az apja elrendelte, hogy ezt mindig viselnie kell.

Telt-múlt az idő, s a kis királyfi egyre szé-pült, napról napra szebb lett, s az udvarnál senki sem tudta, hogy szamárfüle van. Lassacskán felcseperedett, s amikor olyan idő-s lett, hogy kisarjadt a szakála, és borotválás-
ra lett volna szüksége, a király magához hí-vatta az udvari borbélyt, és így szólt hozzá:

– Meg kell borotválnod a királyfit, de ha elárlud bárkinek is, hogy szamárfüle van, akkor a halál fia vagy.

A borbély nagyon szerette volna elme-sélni, hogy mit látott, amikor a királyfit bo-rotválta; de hát a haláltól mégiscsak félt, s inkább hallgatott. Egy szép napon aztán elment gyónni, és így szólt a gyóntatóty-
ához:

– Tudok egy titkot, amit meg kell őriznem, de ha senkinek sem mondhatom el, hát belehalok, ha pedig elárulom, akkor megöl a király. Mit tegyek, atyám, adj tanácsot!

A gyóntatótya így felelt:

– Eredj ki fiam a völgybe, áss egy lyukat a földbe, s mondd el a titkot a lyuknak; mondd el annyiszor, amíg azt nem érzed, hogy megkönnyebbültél, s nem nyomja már a lelkedet; aztán temesd be megint a lyukat!

A borbély megfogadta a jó tanácsot. Ki-ment a völgybe, ásott egy lyukat, elmondta a lyuknak a titkát, s addig-addig ismételte, amíg meg nem szabadult a terhétől, aztán újra betemette a lyukat, és hazament meg-
könnyebbülten.

Azon a helyen, ahol a borbély a lyukat ásta, nemsokára nőtt egy nádszál. A pász-torok egyszer arrafelé hajtották el nyájukat, s ahogy meglátták a nádszálat, levágták, és furulyát faragtak belőle maguknak. Amikor játszani kezdtek a furulyájukon, a furulya megszólalt, és azt mondta:

– Szamárfülű a királyfi.

Ez a hír aztán lassacskán elterjedt az egész városban, s amikor a király is megtud-ta, megparancsolta, hogy vezessék elébe az egyik pásztort.

Fel is hozták az egyik pásztort a király ud-varába, s a király azt mondta neki:

– Fújj bele a furulyádba!

A pásztor belefúj, a furulya pedig meg-szólalt ugyanolyan hangon ugyanarra a dal-lamra:

– Szamárfülű a királyfi.

A király elkérte a pásztortól a furulyát, hogy maga is megpróbálja. Belefúj.

– Szamárfülű a királyfi – mondta a furu-
lya.

Akárhányszor próbálta is a király, a furu-
lya mindig csak ezt mondta, csak ezt az egy nótát fújta. A király magához hívatta megint a tündéreket, és megkérte őket, hogy tűn-
tessék el a királyfi szamárfüleit.

A három tündér megérkezett, összehí-
vatta az egész udvart, s megparancsolta a királyfinak ott mindnyájuk előtt, hogy vegye le a sapkáját.

A királyfi megijedt, szabódott, tiltako-
zott.

– Nem szabad levennem soha a sapká-
mat – mondta.

– Vedd le a sapkádat! – mondták a tün-
dérek.

Mikor aztán a királyfi mégis rászánta ma-
gát, és levette a sapkáját, a király, a királyné és maga a királyfi is boldogan látta, hogy nincs is neki szamárfüle!

Ettől a naptól fogva a pásztorok nádszál-
ból faragott furulyái soha többé nem fújták azt, hogy: „Szamárfülű a királyfi.”

Portugál mese

ZSIBONGÓ

Tippek és trükkök a konyhában

– Néhány csepp citromlé miatt kár lenne felválni a citromot. Szűrj bele egy vastagabb tűt, és a lyukon nyomd ki belőle a szükséges mennyiséget. Így még jó néhány napig eláll a gyümölcs.

– Ha túl hideg a főzővízbe tett tojás, akkor a héja könnyen megreped. Főzés előtt vedd ki a hűtőből, és várj, amíg szobahőmérsékétű nem lesz.

A nagymamák konyhai bölcsességei örök érvényűek, érdemes őket megjegyezni, így megkönnyíthetjük a főzést, és még izletesebb ételeket varázsolhatunk az asztalra. Sajátítsd el te is néhány konyhatrüköt!

Gyümölcsök, zöldségek

– A nyers zöldségeket ne áztasd sokáig, mert a vitaminok kioldódnak belőlük.

– A gombát ne áztasd be a tisztítás során, mert értékes íz- és tápanyagai kioldódnak. Használj inkább folyóvizet, és dörzsöld le a szennyeződések.

– Nem barnulnak meg a fehér húsú zöldségek és gyümölcsök (pl. karfiol, alma), ha rögtön a feldarabolás után kevés citromlével megpermetezed őket.

– Ha felhasználás előtt langyos vízbe merítet a salátaféléket és más leveles zöldségeket, előbújnak az addig rejtőzködő bogarak.

– A paradicsom bőre könnyen lehúzható lesz, ha egy röpké pillanatra forró vízbe merítet.

– Ha a zöldpaprika nagyon erős (és ezt nem szereted), dobd lobogó forró vízbe. 1 perc alatt az ereje zöme elillan.

– Csípős zöldpaprikát ettél? A hideg víz nem oltja a tüzet? Próbáld ki a tejet, az majd segít!

– Könnyen meghámozhatod a héjában főtt burgonyát, ha főzés után egy fél percre hideg vízbe teszed.

Tejtermékek

– A megkeményedett sajtot áztasd tejbe, így másnapra újra fogyasztható lesz.

– A lágy sajtot fagyaszd le, ha reszelni akarsz, így nem kenődik szét a sajtreszelőn.

– A cukor nélkül felvert tejszínhab tartósabb, tovább marad kemény, mint a cukrozott.

Húsfélék, tojás

– Sütés közben ne szurkáld a húst, mert kifolyik belőle a nedvesség, és kiszárad.

– Könnyen lehúzható a szárazkolbász bőre, ha előtte vízbe mártod.

– A tojásfőzésnél a főzővízbe tegyél sót, így elkerülheted azt, hogy a tojás héja megrepedjen.

További trükkök

– Ha túlsóztad a főzeléket, néhány evőkanál tejjel enyhítheted a sós ízt. Szintén jó megoldás egy nagyobb félbevágott burgonyát tenni a túlsóztott ételbe, ami felszívja a só egy részét.

– A kissé megszikkadt kenyeret felfrisítheted azzal, hogy egy kevés vizet permetezel rá, és néhány percre a forró sütőbe teszed.

– A főzéshez használt vizet csak a forrás után sózd, ellenkező esetben a melegítés sokkal tovább tart.

– A sőtartóba tett néhány szem rizs megakadályozza, hogy a só összeálljon.

– Ha a vágódieszka alá konyharuhát teszel, halkabb lesz a klopfolás.

Kavarós süti

A z egyszerű legtöbbször nagyszerű, s kiemeltképpen igaz ez a mondás a konyhában. Bár még sok idő van kísérletezgetni, később, felnőtt korodban minden perc számítani fog. Így bizony nem árt, ha már most fejben tartasz néhány olyan receptet, amelyek segítségével gyorsan csodát tehetsz.

Hozzávalók: 30 dkg cukor, 25 dkg margarin, 7 tojás, 45 dkg liszt, 1 csomag sütőpor, 60 dkg gyümölcs.

Elkészítés:

– A vaját és a cukrot robotgéppel keverd össze, majd add hozzá a tojásokat. Egy meglehetősen furcsa állagú, kicsit darabos masszát fogsz kapni, de ne aggódj, pont így kell kinéznie.

– Ha elegyedtek az összetevők, hozzáadhatod a lisztet és a sütőport is: ha alaposan összekeverted, már kész is van a tésztád.

– A sütés előtti utolsó fázisban jöhetnek a gyümölcsök. (Igyekezz az idénygyümölcsök

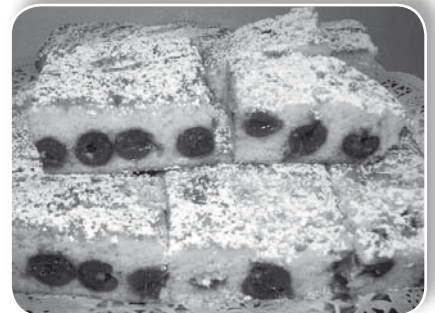
között válogatni!) A finomságot szükség esetén magozd ki, hámozd és tisztítsd meg, majd miután gondosan lecsöpögtetted és darabokra vágtd, add hozzá a tésztához.

– Alapos elegyítés után már mehet is a süteményed egy zsírpapírral bélelt közepes vagy nagyméretű tepsibe.

– 160 fokon, 20–25 percig süsd! Az ellenőrzést pedig már ismered: ha egy fogvájót beleszúrsz a süti közepébe, és marad rajta tészta, akkor még pár percig sütnöd kell, ha viszont tisztán húzod ki, akkor már kész is vagy.

Tippek:

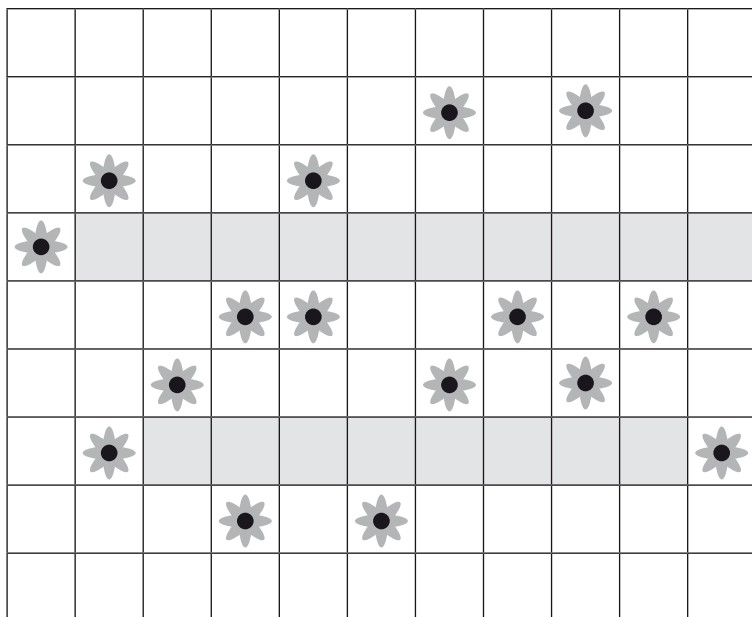
– Gyümölcsök, különböző magvak (pl.: dió, mandula) nemcsak a tésztába, hanem a süteményed tetejére is kerülhetnek.

– A por alapú összetevők (pl.: liszt, kakaó...) hozzáadásakor – a robotgép bekapcsolása előtt –, mindig kicsit forgasd össze a hozzávalókat, különben a por belepi az egész konyhát, még téged is.

– Miután kihült a süteményed, vágd kockákra vagy rombuszokra, és hintsd meg porcukorral a művedet. Nincs olyan vendég, akit ne vennél le a lábáról!

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

- Miért nem eszik a bolond narancsot reggel?
 - Mert úgy tanulta...
 (A válasz folytatását a rejtvényben talárod, ha be-
 rakod az itt levő szavakat, betűhalmazokat a rejtvény-
 rácsba.)

- Kétbetűsek:** AD, ÁT, BR, DN, DT, LA, ZA, ZE, UY.
Hárombetűsek: AZT, CDK, GAD, DÉL, HÁT, ÖRS, SZÓ, UFO,
 ULA, VÁR.
Négybetűsek: ALÁZ, FÜGG, LENG, NÉZD, REAL, ZSOÁ.
Ötbetűsek: ANDOR, RÁDOB, VÁKUM.
Hatbetűsek: ANGINA, GAZDAG, ZENEDE.
Hétbetűs: MEGADOM.
Tizenegy betűsek: MADAGASZKÁR, SZALAMANDRA.

Betűrejtvények

1

DB JÖVVV

 2

TE
2
K

 3

SZE
TEL

 4

K	V
A	Á

Skandináv rejtvény (35.)

A 345 évvel ezelőtt született angol író, költő fő műve egy képzeletbeli utazás
 satírikus regénye. Az író nevét és művének címét rejtvényünkben talárod.

	LÁZADÁS		ÖNÖZ		ÉHSÉG		SZÖVETSÉG		KÉN	NYUGAT	ADÓNEM		
	JAPÁN		MÁSHOVA		THAIFÖLD		TÖRÖK			RÓVIDEN,	EGY		
													T
	VÉGTELEN				MARÓ	LÁM			HANGTALAN	A FÖLD LEG-	AGÁRDI		
	REGÉ				FOLYADÉK	ZÉRÓ			ROMA	NAGYOBB	GÁBOR		
	NEMES									SIVATAGA			
	NEDŰ									SZ		URÁN	
												MOZIBELSŐ	
AUSZTRIA		ITÁLIA	ILLATOS			NÉVELŐ		BIFLÁZ					
CSIGAFAJTA			VIRÁGÚ			TÓNI		RÁDIUSZ					
			CSERJE							OTTHONI			
			SZONETT		ÖLTÖGET					ITÓKA			
			KÖZEPE		MADÁR-								
			FŐZELEKNÖ-		HAJLÉK								
FÉL ÖT		TÉR	VÉNY (ÉK.F.)						JÁTÉKSZER		BA	VATIKÁN	
FÁS TERÜLET		SZERBŰL			OXIGÉN	NÁTRIUM			HEBEGNI				
		„D”			NG				KEZD				
				DÁN BETŰI		TEMPUS	MAGYAR						EME
				ÉSZAK		50	MINISZTER-						
							ELNÖK VOLT						
							VATIKÁN						RÁDIUSZ
													

Szóbetoldó

	O				I			
	K	I				O	K	
M	É	H				T	Á	R
	L	E				A	R	
	Ü					A		

Csak egyetlen szót kell találnod a rejtvény megfejtéséhez, amelynek segítségével minden sorban értelmes szó alakul ki.

Keresztszavak

			M	M	CS					
			A	E	A					
			G	G	L					
N	A	G					R	A	D	
Á	L	M					B	A	N	
S	Z	O					R	O	Z	
			S	A	K					
			Z	T	Ö					
			Ó	Ó	R					

Pótold a hiányzó betűket függőlegesen és vízszintesen is. Vigyázz, hogy értelmes szavakat kapj.

Anagramma

						RONDA
						PLÁNE
						KÁROS
						PÁLYA
						VÁROS
						AMODA

Rakd más sorrendbe a megadott szavak betűit, csak arra vigyázz, hogy értelmes szavakat kapj. Az oszlopban egy európai főváros nevének kell kialakulnia.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

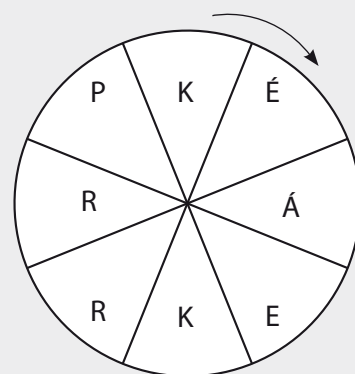
Betűpótlás

	A	N	Y	I
	L	A	N	Y
	É	T	R	A
	P	O	L	Ó
	E	R	E	M
	N	G	O	L

Pótold a hiányzó betűket úgy, hogy értelmes szavakat kapj.

(A kiemelt oszlopban egy konyhakerti növény nevének kell kialakulnia.)

Játék a betűkkel

A betűk egy bizonyos logika szerint követik egymást. Próbáld olyan sorrendben összeolvasni a betűket, hogy egy közlekedési eszköz nevét kapd eredményül.

A 34. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Legrövidebb az egyenes út.

Betűrejtvények

1. operaház, 2. Erkel Ferenc, 3. Bánk bán, 4. István király

Miniszókihúzó

ló

Ölelkező szavak

1. nap, 2. fütty, 3. kefe, 4. madár

Körszámtan

54 – mert a szemközti számok összege minden esetben 100.

Minirejtvény

harcsa

Virágrejtvény

őszirózsa – minden 4. betűt kell összeolvasni

A 33. skandináv rejtvény megfejtése

ALFRED NOBEL, A DINAMIT, NOBEL-DÍJ

Könyvjutalmat kap:

Miskolci Krisztián, Horgos

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila

57 Ha most nem ragadod meg ezt a kitűnő alkalmat, néhány nap múlva befalaznak a bécsi családi sírboltba!

Ne, ne!
Nem akarom!

58 Eridj és csinálj amit akarsz! A te bölcsességben bízom, és...

59 ...száradjon csak minden a te lelkiismereteden.

Felség, köszönöm nagy jóságát. Ígérem, mindent magamra vállalok: megszerzem a két pizok úrfinak a mennyei koronát!

60 Sarkig táru! a vízváros kapuja.

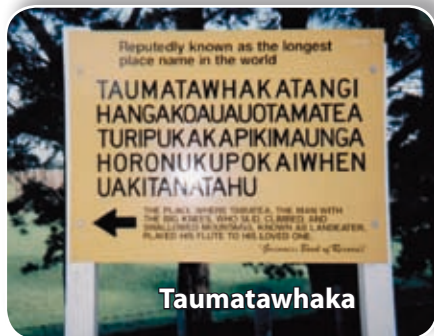
Fogadd hűségünk zálogaként Nándorfehérvár kulcsait.

Tartsd meg, Hunyadi László.

61 Én ugyanúgy kedvellek, mint hős atyádát. Ki lehetne nálad külön kapitánya Nándorfehérvárnak.

Felség, jóságod végtelen. Kerüljetek beljebb.

62 László bátyámat kövesd, mint az árnyék! Élet-halál múlik rajtad!

Taumatawhaka

Tényleg, hol van a világ vége? Gyakorlatilag sehol, a Föld gömbölyű, nincs vége, csak a mesében, az Óperenciás-tengeren túl. Képletesen mégis mindenütt, ami messze van tőlünk, elszigetelve a világtól, titokzatos és különleges...

A világ vége megtisztelő címre bátran pályázhatna a világ leghosszabb nevű települése: Taumatawhakatangi-Hangakaoautomarca uturipukakapikimaungahoronuku-pokaiwhenuaki tanutuha...

A kimondhatatlanul és megjegyezhetetlenül hosszú helysége jelentése: az a hely, ahol a hegyeket megmászó és földévő Tamate a kedvesének furulyázott. Hol van? A világ végén: Új-Zélandon. A Csendes-óceán déli részének gyöngyszeme valójában egy sziget-csoport (két nagyobb és számos kisebb alkotja). Ez a tőlünk legtávolabbi szigetország a Föld legelszigeteltebb állama, Ausztráliától is több ezer kilométer távolságra található. Északi csücskében magányos világítótorny jelzi a hajósoknak: ez itt a világ vége! Másfelől a kezdete. Valóságos édenkert. Nincsenek mérgező növények, vérszomjas ragadozók, az egykor emberevő maorik leszarmazottai jólétben, békében élnek együtt a később betelepült, soknemzetiségű lakossággal.

Bolygónk talán közvetlenül a teremtés után lehetett ilyen áldottan békés, természeti szépségekben gazdag, mint ez a paradicsomi szigetvilág. Ám a teremtés még nem fejeződött be, az új-zélandi Déli-szigeteken működnek a vulkánok, gyakoriak a földrengések, melyek újabb hegyeket emelnek ki a tengerből. Ezen az antipóduson – a földgömb ellentétes oldalán elhelyezkedő égövön –, az évszakok is fordítottak. Minél északabbra megyünk, annál melegebb van, a Déli-szigeten pedig nyáron is

Északi-sark

UTAZZ VELÜNK!

Hol van a világ vége?

lehet síelni, s innét indulnak túsák a világ déli végére, az Antarktiszra...

Egy másik jó hely: az Apokalipszis szigete. Újabb maja titok nyomára bukkant Jim Turner kutató: talált egy nehezen megközelíthető szigetet Chile partjainál, a maja napisten monumentális emlékművével. Kiderült, hogy a 45 méter magas monolitot a maja naptár ominózus időpontjára tájolták be, hogy innét lehessen figyelemmel kísérni a 2012 decemberében bekövetkező kozmikus eseményeket. Hogyan került ide, meglehetősen távol a maják földjétől?

Apokalipszis-sziget

Sikerült megfejteni, hogy a hajókkal messzire elkalandozó maják kultikus jelentőséget tulajdonítottak a Juan Fernandez-szigeteknek, és kiválasztották közülük azt, amelyikről szinte páholyból szemlélhető a 2012-ben esedékes galaktikus együttállás. Az emlékmű pont olyan magas, hogy végig lehessen róla nézni a világvégét. Kiknek? Akik képesek elmenni a világ végére is, egy jó világvégi buliért, az apokalipszis kísérteties szigetére.

Az Északi-sark is egy érdekes hely. Sötétség, kietlen jégmező, örök magány: ilyen lehetett Földünk a jégkorszakban. Most, hogy a globális felmelegedés veszedelmes olvadást indított el mindkét sarkvidéken, s időzített bombaként ketyeg a maják világvégi naptára,

benne van a levegőben valamiféle katasztrófának a baljós előérzete. Beköszönhet egy újabb jégkorszak, nyakunkon a vég, az Apokalipszis, vagy valami szellemi újjászületés vár a világra december 21-én? Megsúgjuk: nem lesz semmi! Mindenki találgat, hamis próféták áljóslatokkal riogatnak, miközben kincsvadászok és geológusok özönlnek az Arktiszra (az Északi-sark körüli területekre). Az olvadás ugyanis hozzáférhetővé teszi mindkét pólus mérhetetlenül gazdag ásvány- és olajkincseit. Ebből főként az Északi-sarkhoz közeli államok – köztük Kanada, Oroszország, az Egyesült Államok, Norvégia – húzhatnak busás hasznot.

Kérdés, mi lesz ennek az ára, és kik fizetik meg, ha elolvadnak a jéghegyek, megemelkedik a tengerszint, víz alá kerülnek a part menti városok, és elindul a menekülők áradata biztonságosabb országokba? Attól talán nem kell tartanunk, hogy vége lesz a világnak, de az biztos, hogy a jövő új világának kulcsa a sarkok „jégpáncélcamrájában” van elrejtve...

A „legvadabb” világvégét Utahban, a klaszikus értelemben vett vadnyugaton, a világ egyik leglátványosabb és legmisztikusabb vidékén találjuk. Sósivatag a semmi közepén. Szinte földöntúli szépségű tája jól ismert egy cigarettamárka reklámjaiból, a western-filmekből és a Nagy-sóstó – a Holt-tenger kalózáiról forgatott népszerű amerikai produkciókból.

A tó körül található Bonneville Salt Flats, a nagy sósivatag. A jégkorszakban, mintegy 34 ezer évvel ezelőtt, hatalmas tó hullámozott a helyén. Vakítóan fehér sóréteggel borított, kiszáradt medre ma olyan, akár a holdbéli táj. A hőség elviselhetetlen, sehol egy benzinkút vagy üdítőitalos automata, ez a semmi közepé, a civilizált világ vége. Fantasztikus élmény, és tanulságos ide elvetődni: innen visszatérve megtanuljuk becsülni, értékelni a magunk nem mindig elviselhető, hétköznapi világát...

V. Zs.

Bonneville Salt Flats

Fodrásznál

Fodrász a vendéghez:
 – Milyen frizurát parancsol az úr?
 – Oldalt legyen olyan, mint a fűrész foga!
 Elöl legyen leborotválva, a másik oldalon legyen lépcsős, és álljon a szélrózsa minden irányába!
 – De uram! Én ilyen frizurát nem tudok csinálni!
 Mire a vendég:
 – Ne mondja, a múltkor sikerült!

Taxi

– 500 dinárt mutat az óra, uram – mondja a taxisoőr.
 – Ennyire nem számítottam. Visszavinné 200 dinárig? Akkor még egy százas borraválót is tudnék adni!

Megoldás?!

– Mit csinál a szőke nő, ha egy süllyedő hajóban a nyakáig ér neki a víz?
 – Fejre áll, hogy csak a bokájáig érjen.

Tehén a buszon

– Hova ül a tehén a buszon?
 – ???
 – Legelőre.

Baleset

– Hogyan történt a baleset? – kérdezik a férfit a baleseti sebészet.
 – Mentem a Trabanttal, és elhajtott mellettem egy Porsche.
 – De hát ez még nem okoz balesetet.
 – Igen ám, de azt hittem, hogy álllok, és kiszálltam...

Tehenek a boltban

Két tehén nadrágot vásárol a boltban. Mondja az egyik:
 – Bőő!
 Mire a másik:
 – Honnan tudod, még fel sem próbáltad!

Várj, elmagyarázom

A rendőr matematikát tanul, egy nap sugárzó arccal jön haza, és a feleségéhez fordul:
 – Asszony, a matematika csodálatos! Mit szólsz ahhoz, hogy: $5-7+2=0!$
 – ?!
 – Elmondom még egyszer. $5-7+2=0$. Hát nem csodálatos?
 – Nem értem – mondja az asszony –, de mondj egy konkrét példát.
 – Figyelj asszony! Megy egy busz a végállomásra felé. 5 utas utazik rajta. A végállomáson leszállnak 7-en. Hát persze hogy fel kell szállnia 2 embernek, hogy üres legyen a busz.

Álmatlanság

Az orvos kérdezi a beteg kereskedőt, aki álmatlanságban szenved:
 – Nem próbálta még ki a régi receptet; fekve az ágyon elképzelt egy juhnyáját, és megszámlálja a juhokat?
 – Próbáltam, de még rosszabb volt.
 – Miért?
 – Megszámolva a juhokat, felrakom őket egy teherautóra, és eladom a vágóhídon, azután egész éjszaka azon gondolkodom, hogy nem adtam-e túl olcsón.

Jogos

Először utazik a székely bácsi a repülőn. Kérdezi a stewardestől:
 – Mondja kedves, aztán van-e itt elég ejtőernyő mindenkinek?
 – Nagyon ritka, hogy egy repülő lezuhanna, így mi nem tartunk ejtőernyőt!
 – Hát a hajók is ritkán süllyednek el, aztán ott mégis mindig van mentőcsónak. Pedig gondolom úszni többen tudnak, mint repülni.

Szerencse

– Ma nagy szerencséje van, mama – mondja a biciklis fiatalember egy idősebb nőnek, akit éppen elütött.
 – Szerencsém? Hát ebben meg mi a szerencse?
 – Általában úthengert szoktam vezetni.

Futás

Az őrnagy futás közben meg akar győződni a század tájékozódási képességéről, és felteszi a kérdést:
 – Milyen irányban futunk?
 – Déli irányban – hangzik a válasz.
 – Honnan tudja? – kérdezi meglepetten az őrnagy.
 – Onnan, hogy korog a gyomrom.

Háborús emlékek

Nagypapa mesél az unokáinak a háborús emlékeiből:
 – Egyszer egy teljes századot tettem harcképtelenné, teljesen egyedül!
 – Tényleg? Tüzér voltál?
 – Nem... szakács!

– Megkérhetném, hogy halkítsa le a rádióját?

– De hát nem futhattam az élen, apa. Nem tudtam az utat!

Kikötő

Ezerrel betép a hajókikötőbe a taxi. Hatalmas fékezés után befarol a stéghez. Kivágódik az ajtó, és egy fickó iszonyat nagy kofferral kiugrik belőle. Látja, hogy a hajó 10 méterre van a parttól. Emberfeletti erővel meglódítja a koffert, és átdobja a hajóra. Azal se szó se beszéd, beleveti magát a vízbe, és hatalmas karcsapásokkal átúszik a hajóra. Büszkén felkapaszkodik a fedélzetre.

Mindenki ujjong. Csak egy öreg matróz ingatja a fejét, és dörmög mellette csendesen:

– Elismerem, ez szép teljesítmény volt, de nem lett volna egyszerűbb, ha megvárja, amíg kikötünk?

Ciki

A fiatal üzletember beköltözik az új irodába. Hamarosan kopognak, erre felkapja a telefonkagylót, mintha fontos ügyben értekezne. Mutogat az embernek, hogy maradjon csendben, és hogy fontos a dolog. Az ember értetlenül nézi, próbál megszólalni, de az üzletember csitítja.

Mikor leteszi a kagylót, az ember megszólal:

– Én csak a telefont jöttem bekötni...

Nopliz

Az idős vadász meséli afrikai vadászélményeit.

– Afrikában lőttem 10 zsiráfot, 6 elefántot és 4 noplizt.

– Mit? – kérdezi a hallgatóság.

– Noplizt – feleli a vadász. – Kicsi, fekete, felteszi a kezét, és közben azt mondja, hogy „no please”.

Kimaradt lehetőség

Két fogpiszkáló megy fel a hegyre. Egyszer csak elhalad mellettük egy sün.

Megszóal az egyik fogpiszkáló:

– Te, ide busszal is fel lehet jönni?

Farkas és a kismalacok

A farkas bekopog a kismalacok háza ajtaján, és ezt mondja:

– Nyissatok ajtót malackáim, én vagyok, az anyácskátok, és tele a tőgyem friss tejjelle!

Mire a malackák:

– Hazudsz farkas! Mi az anyut sörért küldtük!

Étel

Az oroszlánkölyök egy embert kerget a fa körül. Az anyja rászól:

– Hányszor mondtam, hogy ne játsz az étellel!

Nyuszika

Nyuszika felhívja telefonon a hentest:

– Van disznófüled?

– Van.

– Hát marhanyelved?

– Van.

– És csirkelebad?

– Az is van.

– Hát akkor nagyon ocsmány lehetsz...

Feledékenység

Egy ember betámolyog a pszichiáter rendelőjébe, lehanyatlik a fotelbe, és odaszól a dokinak:

– Mindig mindent elfelejték! Adjon tanácsot, doktor úr! Mit tegyek?

– Előre fizessen.

Ismeretlen madár

Két vadász cserkészik az erdőben, amikor elszáll a fejük felett egy sárkányrepülő. Egyikük villámgyorsan vállához emeli a fegyverét, célóz és tüzel.

– Milyen madár volt ez, komám? – kérdi a társa.

– Fogalmam sincs, ilyet még nem láttam. De az biztos, hogy eltaláltam, mert az embert rögtön elengedte.

Autószozi

– Miért fagyott meg a szóke nő az autószozi előtt?

– Mert meg akarta nézni a Télen zárva című filmet.

Üzleti érzék

A piacon:

– Egy fej salátát kérek!

– Kettő lett, maradhat?

Gondolkodik...

Áll a székely juhász a réten a botjára támaszkodva.

Arra megy a másik juhász, és kérdi:

– Hát maga meg mit csinál?

– Gondolkodom.

– És hol a fenébe van a nyája?

– Azon gondolkodom.

Terápia

– Betartotta a tanácsomat, és nyitott ablaknál aludt?

– Igen, doktor úr.

– Tehát az asztmája nyomtalanul eltűnt?

– Nem, doktor úr. Nyomtalanul az aranyóráim és a színes televízióm tűnt el.

– Semmit sem fogunk ki, ha meglátják ezt a serpenyőt.

– Éhes giliszta lehetett, apa.

A Zsolnay Kulturális Negyed

Pécsett már többször is jártam. Láttam a dzsámit a főtéren, megnéztem a föld alatti őskeresztény sírkamrákat. Kicsit félelmetes volt több emelet mélységben lenni. Minden sírkamrát falképek díszítenek. A képekről neveztek el a sírokat, aszerint, hogy mit ábrázolnak a szentképek. Pl. Péter-Pál. Nehéz földszag volt lenni. A föld alatt van két szentély is. A Cell Septichorában konferenciákat szoktak tartani. Üveg a teteje, és látni az égboltot. Lehet rajta sétálni, de én nem merek rajta menni.

November 9-én és 10-én megint Pécsre kirándultam. De most a Zsolnay Kulturális Negyedben voltam, ahol a Művészeti Kar és a Filozófia Tanszék is van. A Központ egy nagy épületkomplexum, ahol a régi és híres majolikagyár található, kiállítások és mauzóleum. Nagyon szép környezet. Egy dombon helyezkedik el. Sok híd is van a területen. Láttam a kék vázákat is.

Zámbó Illés, Bácskertes
5. osztály

Őskeresztény sírkamra

Dzsámi

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormánya

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

65 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésrel) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info